

VUOSIKERTOMUS 2023

MTK-Pohjois-Savo ry

MTK-Pohjois-Savo ry

VUOSIKERTOMUS 2023

106. toimintavuosi

OTA YHTEYTTÄ

Kuva yllä: Johtokunnan jäsenet vuonna 2023 (Lassi Heiskanen ja Jouko Åkerlund puuttuvat kuvasta)

Puheenjohtaja

Perttu Sirviö, Iisalmi,
puh. 050 323 6191, perttu.sirvio@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Noora Räsänen, Leppävirta
Puh. 040 154 1234, noora.hj.rasanen@gmail.com

Johtokunnan muut jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä, puh. 040 559 1695
Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi, puh. 050 308 1334
Atte Kiiski, Nilsiä, puh. 0400 982 485
Tiina Korhonen, Vesanto, puh. 040 828 1919
Janne Sirviö, Juankoski, puh. 040 0465738
Harri Tuomainen, Siilinjärvi, puh. 050 516 3518
Jouko Åkerlund, Vieremä, puh. 040 554 8373

Kansilehden kuva: Puheenjohtaja Perttu Sirviö vierailulla EU:n komissiossa.

Toiminnanjohtaja

Jari Kauhanen
Puh. 040 505 6718

Järjestöasiantuntija

Krista Autio
Puh. 050 477 5100

Toimistosihtööri

Susanna Purhonen
Puh. 044 413 3501,

Aluepäällikkö

Sirpa Lintunen
Puh. 0440 843352

Postiosoite Tehdaskatu 37–39, 70620 KUOPIO
Sähköposti pohjois-savo@mtk.fi tai etunimi.sukunimi@mtk.fi
Kotisivut <https://pohjois-savo.mtk.fi/>
Facebook www.facebook.com/mtk.pohjoissavo/
Instagram www.instagram.com/mtk.pohjoissavo/

MTK-Pohjois-Savon toimihenkilöt osallistuvat yhdistysten sääntömääräisiin kokouksiin. MTK-Karttula kokousti marraskuussa Alatalon taitopajan tiloissa Karttulan Airakselassa.

SISÄLLYS

TERVEHDYKSET	5
MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys	5
MTK:n puheenjohtajan tervehdys	6
TOIMINTA VUONNA 2023	8
POIMINTOJA TYÖSTÄ VUODEN AIKANA.....	9
Kevättalvi	9

Kesä.....	10
syystalvi.....	13
KOKOUKSET.....	16
MTK-Pohjois-Savon kevätkokous	17
MTK-Pohjois-Savon Syyskokous	18
MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2023	19
MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET	22
EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA.....	26
Elinkeinopoliitikka ja yrittäjyys	26
Peltokasvit	28
Maito	32
Luomu	35
Osaaminen ja hyvinvointi.....	36
Kuluttajatyö	38
LIITON HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT 2023.....	43
Johtokunta	43
MTK:n työryhmät ja valiokunnat	44
Edustajat muissa yhteisöissä	44
Toimihenkilöt 2023.....	45

TERVEHDYKSET

MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys

Vuoden 2023 kokousmuistiinpanoja selatessa nousee esiin muutamia teemoja, jotka toistuvat usein. Näitä ovat muun muassa (kokonais)turvallisuus, ruokahuolto, inflaatio, tukimaksatusten aikataulu ja rahoitus, metsäkat- ja ennallistamisasetus, petopoliitiikka sekä eduskuntavaalit. Venäjän hyökkäyksen laajentaminen helmikuussa -22 nosti turvallisuuskeskustelun esille pysyvästi niin koko Suomen, mutta erityisesti Itäisen Suomen osalta. Olemme olleet kirittämässä erityistä Itäisen Suomen ohjelmaa jo muutaman vuoden ja lopultakin näyttää siltä, että valmistelutyö alkaa tuottaa tulosta. Itäisen Suomen elinvoimaisuus ei ole pelkästään elinkeinopoliittinen vaan mitä suurimmassa määrin turvallisuuspoliittinen kysymys. Asuttu raja on turvallisempi raja.

Eduskuntavaalit olivat järjestölle iso voimanponnistus. Simonkadulla ja maakunnissa tehtiin paljon työtä sen eteen, että meille tärkeät teemat nousivat keskusteluihin. Järjestimme Pohjois-Savossa yhteistyössä Yrittäjien kanssa vaalipaneeleita ja nostimme meidän jäsenenä olevia ehdokkaita esille. Työ ei mennyt hukkaan, sillä vaikka valtakunnallisissa tv-tenteissä maa- ja metsätalouden asiat jäivät vähän pieneen rooliin, hallitusohjelma on maaseudun kannalta erittäin hyvä. Siinä on aitoa halua parantaa ruuan tuottajien asemaa elintarvikeketjussa ja muuttaa esimerkiksi lunastuslakia niin, että maanomistajat saavat oikeudenmukaisen korvauksen infiran alle menettämästään maasta. Hallitusohjelma on hyvä, mutta liikkellelähtö sen toteuttamiseksi on maatalouden osalta ollut hidas. Nyt alkaa olla viimeisiä hetkiä laittaa asiat eteenpäin!

Uuden tukikauden alkuihin liittyy aina epävarmuutta. Tällä kertaa muuttuvia asioita oli peltopuolella aika paljon ja näitä käytiin läpi kevään tukikoulutuksissa. Aika usein teams-kokouksen kommenttikentästä sai lukea terveiset :”eihän tämä näin voi olla” ja koulutuksen jälkeen puhelimet soivat. Tukiehtoihin oli kaikesta ennakkovaikuttamisesta huolimatta käytännölle vieraita seikkoja, joista pahimmat pyritään korjaamaan kuluvalle vuodelle. Korjaamista taitaa valitettavasti jäädä tulevillekin vuosille. Tukikauden vaihtumiseen liittyi myös tukimaksatusaikataulun muuttuminen merkittävästi totuttua myöhäisemmäksi. Tämän asian muuttamiseksi takaisin entiseen rytmiiin käytettiin paljon aikaa ja vaivaa kaikilla järjestön tasoilla niin teknisten ratkaisujen löytämiseksi kuin poliittisen tahdon lisäämiseksi. Pieniä parannuksia maksatuksiin saatiinkin ja työ jatkuu. Kysymys on Pohjois-Savossa erittäin tärkeä, sillä meillä on paljon investoineita kotieläintiloja, joiden korkotukilainojen maksu-aikataulu on monilla sovitettu siihen, että tukia tuli jo syys- ja lokakuussa. Tukimaksatusten siirto on myös ristiriidassa hallitusohjelma kanssa, sillä siinä on kirjaus, että poliittisilla päätöksillä ei saa lisätä maatalouden kustannuksia. Näin tosiasiaa kuitenkin käy, sillä siltarahoituksen kerääminen maksuviiveiden yli on hyvin kallista.

Ruuan hinta on Suomessa aina puheenaihe. Viime vuonna tilanne oli erityisen hankala, sillä inflaatio söi kuluttajien ostovoimaa ja kauppa teki parhaansa painaakseen teollisuuden hintoja alaspäin. Tämä heijastui myös tuottajahintoihin vuoden kuluessa ja vuonna 2022 saadut korotukset alkoivat sulaa vähitellen tuontipaineen kasvaessa. Halpuuttaminen iski taas täydellä voimallaan ja ainoa kilpailuvaltti tuntuu olevan halpa hinta. Samaan aikaan vastuullisuusvaatimukset niin kaupan, teollisuuden kuin rahoittajan puolelta kiristyvät, joten ah- taassa raossa on suomalainen ruuan tuottaja. Hallitusohjelmassa on hyviä kirjauksia viennin edistämiseksi ja niiden toteuttaminen on alkanut, joten tämä toivottavasti antaa jatkossa teollisuudelle vääntövoimaa kaupan kanssa. Puheenjohtaja Marttila ideoi syysvaltuuskunnassa suomalaista ruokavisiota : ”suomalaisesta ruuasta on puutetta, vaikka sitä tuotetaan enemmän kuin koskaan”. Nyt vaan strategioita luomaan tämän vision toteuttamiseksi.

Myös kuluva vuosi on vaalivuosi. Euroopan parlamentin vaalit ovat maaseutuelinkeinoista leipänsä saavien kannalta tärkeimmät vaalit, sillä suurin osa meitä koskevasta sääntelystä tulee suoraan EU:sta niin maatalouden kuin metsänkin osalta. Kannustan kaikkia käyttämään äänioikeuttaan suomalaisen maaseudun puolesta. Kiitos kaikille jäsenille, järjestöaktiiveille ja yhteistyökumppaneille vuoden 2023 toiminnasta!

MTK:n puheenjohtajan tervehdys

MTK-järjestö on monessa mukana. Paikallisesti hommat toimivat hyvin, jos yhdistys saa väkeä koolle yhteisen tekemisen merkeissä. Kunnan kanssa on syytä pitää hyvä keskusteluyhteys. Se tarjoaa vaikuttamisen paikkoja. Liittojen keskeistä työsarkaa on alueellinen vaikuttaminen. Liittojen toimihenkilöt ja luottamusjohto osallistuvat myös paljon valtakunnan ja kansainvälisten asioiden hoitoon, joka on pääsääntöisesti keskusliiton vastuulla. Asiantuntemusta eri puolilta Suomea tarvitaan.

Viestintä on meidän jokaisen tehtävä. MTK:n tekemisiä kannattaa seurata, kommentoida ja kertoa myös kaverille. Järjestö sietää erilaisia näkemyksiä, päätökset tehdään aikanaan demokraattisesti. Tärkeintä on, että keskustelua käydään reippaasti myös järjestön sisällä. Puskista huutelu on aika turhaa, joskaan ei sitä voida välttääkään.

Ulkoisessa viestinnässä ammattilaisemme suunnittelevat ja toteuttavat kampanjoita. Jokainen päivä on silti hyvä päivä meille jokaiselle kertoa maailman parhaasta ruuan tuotannosta ja metsien hoidosta. Jokainen voi viestiä omalla tavallaan ja omalle yleisölleen.

Alkuvuodesta kirjoitetaan vuosikertomukset ja muistellaan edellisen vuoden tekemisiä. Näin tekee myös MTK, vaikka toki katse on aina pallossa, eli ajankohtaisissa haasteissa.

Viime vuoden kiistattomiin onnistumisiin voidaan lukea hallitusohjelmavaikuttaminen. Maa- ja metsätalouden tilannekuva on kohdallaan ja keinot ongelmien hoitamiseen ihan kelvollisia. Maatalouden tulo- ja kannattavuuskriisi on kirjattu ohjelmaan väkevästi. MTK:lla on kirittäjän rooli, jotta hyvät tavoitteet eivät jää vain musteeksi paperilla. Reilun puolen vuoden hallitustaipaleen jälkeen, kehotan ministereitä rivakampaan etenemiseen. Aikaa ei ole hukattavaksi.

MTK:n vaikuttaminen hallitusohjelmaan ei suinkaan jää vain maa- ja metsätalouteen. Ympäristöpolitiikan suunta on hyvä, samoin EU-kysymykset on kirjattu MTK:n ohjelman mukaisesti. Kansallisessa ennakkoarvioinnissa Brysselissä MTK on ollut liian usein yksin, kun hallituspuolueiden erimielisyydet ovat tehneet valtiosta impotentin. Nyt pitäisi Suomen äänen kuulua yhtenäisemmin.

EU:n maatalouspolitiikan uuden ohjelman ensimmäinen vuosi oli yhtä vaikea kuin aina ennenkin. Jouduimme hakkaamaan päätä seinään, kun hallinnon suorituskyky ei taipunut parempaan maksatusaikatauluissa. Eiköhän nyt ole viimeinen aika pistää hommat kuntoon? Puolitoista vuotta valmistautumista pitäisi olla riittävästi.

Tuttu johtaja Euroopan komissiossa sanoi, että Suomen ongelma on liiallinen pykäläpelko. Kaikki asiat pitää varmistaa kymmeneen kertaan komissiolta. Muut maat tulkitsevat reippaammin ja soveltavat omista lähtökohdistaan. Komissiollakaan ei ole isompaa intoa kommentoida jokaista pikkuasiaa. Hallintokulttuurissamme on tapahduttava sellainen muutos, että pienenkään virkavirheen pelko ei ole enää johtava periaate. Muuten me hukumme EU:n viidakkoon.

Ruokamarkkinoilla vuosi 2023 oli raastava. Kuluttajien ostovoima hyytyi ja halvan hinnan merkitys kasvoi. Kauppa painoi herhiläisen lailla päälle ja syksyllä ruokateollisuus joutui taipumaan hintojen alennuksiin. Lasku tästä tulee maatalousyrittäjille. Sen jokainen tietää. Härskointä kaikessa on se, että valittamisesta huolimatta kaupan jättiläiset takoivat ruokakaupalla hirmuvoittoja. Jokainen muu joustaa, kunhan kauppa pärjää. Tähän epäkohtaan uuden hallituksen on puututtava määrätietoisesti.

Kun kotimaan markkinat sakkaavat, ruokavienti nousee yhä tärkeämpään rooliin. Viime vuoden saavutukseksi voidaan nostaa yksimielisyys, joka on vihdoinkin saavutettu kaikkien ruuan tekijöiden kesken. Vientiin panostetaan järjestelmällisesti.

Keväällä 2024 elämme yhä epävarmassa ja vaarallisessa maailmanpoliittisessa tilanteessa. Huoltovarmuus on kova perusta, johon Suomi voi turvata. Huoltovarmuuden yhdeksi riskiksi on tunnistettu maatalojen heikko taloustilanne. Siinä pitäisi olla tarpeeksi selkänöjää päättäjille.

Euroopan parlamentin vaalit lähestyvät. Nykyinen parlamentti ja komissio ovat tarjonneet aivan riittävästi kauden hetkiä suomalaiselle maaseudulle. On muutoksen aika ja sitä mieltä on Eurooppa laajemminkin. Yhtenä esimerkkinä ovat laajalle levinneet viljelijäprotestit.

Pohjois-Savon ja koko Suomen hyvinvoinnille on nyt ensiarvoisen tärkeää, että koko maaseutu rientää vaaliuurnille. Parlamenttiin tarvitaan maalaisjärkeä. Muutoksen tuulet puhaltavat ihan jokaisessa maassa. Turvallisuus, talous, työllisyys, luonnonvarat ja kasvava biotalous ovat vahvistuvia teemoja, jotka etenevät, kunhan päättäjät ovat parasta a-luokkaa. Kunnolla rahoitettu ja maatalousyrittäjiä vahvistava maatalouspolitiikka tukee EU:n isoja yleistavoitteita.

Kiitokset MTK Pohjois-Savolle vahvasta vaikuttamisesta ja määrätietoisesta työstä maakunnan ihmisten ja elinkeinojen hyväksi. Tämä on työtä paremman isänmaan puolesta. Hyvä Suomi ja elinvoimainen maaseutu kulkevat käsi kädessä.

Juha Marttila, MTK:n puheenjohtaja

TOIMINTA VUONNA 2023

Vuosi 2023 oli MTK-Pohjois-Savon 106. toimintavuosi. Yhdistys on perustettu 16.9.1917 ja vuonna 2023 toimialue oli Pohjois-Savon maakunnan alue, lukuun ottamatta Joroisten kuntaa, joka siirtyi Pohjois-Savon MAAKUNTAAN VUODEN 2021 ALUSSA. LIITON JÄSENINÄ ON 20 MTK-YHDISTYSTÄ, JOILLA OLI 3 076 JÄSENTILAA JA NIILLÄ OLI 3169 vastuuhenkilöä ja 4 537 osakasta tai perheenjäsentä. Yhteensä jäseniä oli vuoden 2023 lopussa 7 911. Henkilö- tai opiskelijajäseniä yhdistyksissä oli 181 ja kunniajäseniä 24.

MTK-Pohjois-Savona alueella peltoa viljelevillä jäsenillä (2 178 maatilaa) oli keskimäärin 47,55 hehtaaria peltoa. Jäsenillä oli 65,29 hehtaaria metsää vuonna 2023. Jäsenillä oli peltoa 103 557 hehtaaria ja 212 052 hehtaaria metsää.

MTK-Pohjois-Savon yhteisöjäseniä olivat Itä-Suomen sikatalouskerho, Lihakunta, LähiTapiola ryhmä, Osuuskunta Maitosuomi, Osuuskunta Maitomaa, ProAgria Pohjois-Savo ry, Savon Lihautakerho ry ja Suomenjoen Seudun Marjanviljelijäin yhdistys r.y. (SSMY)

Vuosi 2023 korostui Pohjois-Savossa poliittisen vaikuttamisen vuotena. Vuonna 2023 edunvalvontatyö alkoi valmistautuessa kevään eduskuntavaaleihin. Lisäksi johtokunta sekä Heini ja Jari vierailivat keväällä 2023 Brysselissä, Elsi Kataisen vieraana EU:n parlamentissa. Matka toi uutta osaamista poliittisen vaikuttamisen ketjusta.

Korona jätti jäljen liiton ja yhteistyötahojen toimintaan; etä- ja hybridikokoukset ovat tulleet jäädäkseen osaksi työelämäämme livetapaamisten rinnalle. Edellisvuonna alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkui läpi koko vuoden 2023. Sodalla oli huomattavat vaikutuksen maailmanmarkkinaan ja myös Suomen markkinatilanteeseen. Maatalouteen vaikutuksia hyökkäyssodasta olivat kasvaneet ja nopeatempoisesti liikkuvat kustannukset sekä vaikeudet kausityöntekijöiden rekrytoinnissa.

Oltiin mukana vaikuttamassa yhdessä MTK:n kanssa metsäkatoasetuksen tulkintoihin Suomessa ja EU:ssa sekä ennallistamisasetuksen valmisteluun.

Vuosi 2023 jää historiaan myös satelliittitarkkailun alkamisena peltovalvonnoissa.

Loppuvuotta kohden keskeisiksi edunvalvonnan kohteiksi nousivat kustannusten rajun nousun aiheuttamat vaikutukset maatalouden harjoittamiseen sekä uuden maatalouspolitiikan CAP27 tukien aiempia vuosia myöhäisemmät maksuaikataulut.

Luottamus- ja toimihenkilöt osallistuivat vuoden aikana laajasti maakunnan kehittämistyöhön eri yhteisöissä, tärkeimpinä Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) ja Pohjois-Savon ilmastotiekartta. Pohjois-Savossa toteutettavien hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn osallistuttiin 4 eri hankkeessa. Toimihenkilöt osallistuivat lisäksi yhteistyöryhmien kokouksiin mm. vesiensuojelussa, jäteasioissa, lomituksessa, maatalousalan opetuksessa, työvoiman hankinnassa ja työterveyshuollossa. Viljelijöille oli tarjolla neljättä vuotta MTK-Pohjois-Savon kilpailuttamat työterveyshuoltosopimukset. Yhteistyökumppanit olivat Järviseudun/Kalaveden työterveys Oy:t ja Terveystalo Oy.

Seitsemän MTK-yhdistystä toimi kahden vuosittaisen kokouksen mallissa ja 13 yhdistystä yhden vuosittaisen kokouksen mallissa. Liiton toimihenkilöt osallistuivat kaikkien yhdistysten kokouksiin.

MTK-Pohjois-Savon nettisivuilta jäsenet ja organisaation toiminnasta kiinnostuneet pystyivät seuraamaan maa- ja metsätalouden uutisia ja saamaan ajankohtaista tietoa. Jokapäiväisessä viestinnässä käytettiin Facebook-sivua, jolla oli vuoden 2023 lopulla 2 585 seuraajaa eli 114 seuraajaa enemmän kuin vuoden 2022 lopulla. Instagram-tilillä oli vuonna 2023 863 seuraajaa eli 92 seuraajaa enemmän kuin vuonna 2022. Jäsenyhdistyksille ja jäsenille tehtiin kohdennettua viestintää sähköpostilla. Yhdistysten ja liiton luottamushenkilöille on myös oma suljettu Facebook- ja WhatsApp-ryhmä.

Yhteistoimistossa osoitteessa Tehdaskatu 37 työskentelevät MTK-Pohjois-Savon lisäksi MHY-Pohjois-Savo, Maaseutuammattiin ry ja MTK:n metsälinjan kenttäpäällikkö. Kiitos kaikille, jotka ovat lähettäneet toimitoimme vapaakappaleet sanomalehdistä.

POIMINTOJA TYÖSTÄ VUODEN AIKANA

Ukrainan sota vaikutti edelleen vuonna 2023 globaaliin ruokajärjestelmään. Kustannusten nousu jatkui ja koetteli niin maataloutta, elintarviketeollisuutta kuin kuluttajakin. Ruuan hinnannousu kiihtyi yleistä inflaatiota nopeammaksi. Kuluttajien alentunut ostovoima näkyikin vuonna 2023 muun muassa naudan lihan kulutuksessa.

Suomessa maatalouden kannattavuuskriisi on jatkunut pitkään, joka on muuttunut vaikeaksi maksuvalmiuskriisiksi. Maatalouden kustannusten nousu oli vuoden 2023 aikana poikkeuksellisen suurta ja yleistä inflaatiokehitystä korkeampaa. Erityisesti kotieläintuotannon kustannusten nousua ei saatu vietyä maatalouden tuotteiden hintoihin. Korkea kustannustaso lisäsi myös kasvinviljelyn riskiä ja se vaikutti myös satoon sitoutuvaan käyttöpääomaan.

KEVÄTTALVI

Vuonna 2023 MTK-Pohjois-Savossa aloitti kaksi uutta työntekijää: järjestöasiantuntija Krista Autio sekä harjoittelija Kaarina Virta. Autio aloitti työnsä tammikuun alussa MTK-Pohjois-Savossa järjestöasiantuntijana. Hänen työtehtävänsä painottuivat maaseutunuorten asioihin sekä jäsenhankintaan. Työskentelyalueena hänellä oli Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo. Virta suoritti opintoihin kuuluvaa asiantuntijuuteen liittyvää harjoittelujaksoa Pohjois-Savon liitolla. Hänen työtehtäviinsä kuului muun muassa peltokyllitkampanja ja yhdistysten digiosaamisen vahvistaminen.

MTK-Pohjois-Savo osallistui aktiivisesti eduskuntavaalivaikuttamiseen. Tammikuun toimihenkilöpäivillä kokosimme kymmenen teesiä elävälle Suomelle. Nostimme teesien avulla esiin ehdokkaille ja jäsenillemme tärkeitä painopisteitä maa- ja metsätalouden edunvalvontaa tarvitsevista asioista, joita tulevilla hallituskaudella edustajien tulisi viedä eteenpäin. Kevättalven aikana MTK-Pohjois-Savo järjesti neljä eduskuntavaalililtaa, jonne kutsuimme osallistumaan Savo-Karjala alueen kaikkien puolueiden eduskuntavaaliehtokkaat. Tilaisuuksia järjestettiin Kiuruvedellä, Leppävirralla, Kuopiossa ja Vieremällä. Teimme eduskuntavaalien aikaan myös ehdokasjäsentemme markkinointia sosiaalisen median sivuillamme.

Uusi ohjelmakausi (CAP27) käynnistyi vuoden 2023 alussa. MTK-Pohjois-Savon Innostu tiedosta -hanke osallistui ohjelmakauden muutoksia koskevien koulutuksien järjestämiseen. PeltotukitilaisuuDET järjesti yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskus, Luoteis-, Sydän-, Rantasalmen ja Ylä-Savon maaseutupalvelut sekä MTK-Pohjois-Savo sekä rakenne ja hanketuissa yhteistyössä oli lisäksi Leader kehittämissyhdystykset Kalakukko, Mansikka ja Ylä-Savon Veturi. Koulutuksissa käytiin läpi mm. investointi-, aloitus-, kokeilu-, Leader ja yritystuet, tukiehdot viljelysuunnittelussa päätuotantosuunnittain, ehdollisuuden, ympäristökorvauksen, ympäristösopimukset, luomusopimukset ja luomun tuotantoehdot sekä tukien hakeminen ja noudattamisen sekä valvonnan muuttumisen osalta.

MTK-Pohjois-Savon johtokunta kävi huhtikuussa Elsi Kataisen vieraana Brysselissä. Brysselin reissulla johtokunta tutustui EU-vaikuttamiseen. Vierailimme parlamentin lisäksi myös komissiossa Jutta Urpilaisen kabinetissa.

Kuvia Brysselin matkalta alla.

Kiuruvedellä vietettiin Aamulypsyareenan kultajuhlat toukokuun 12. päivä. Liitolta Heini oli mukana tapahtumassa näytteilleasettajana Kiuruveden MTK:n puheenjohtajan Bartje Harmoisen kanssa.

KESÄ

MTK-Pohjois-Savo tiedotti jäseniään kesäkuussa sähkösovimuksesta Väreen kanssa. Tiedotusta tehtiin MTK-Pohjois-Savon nettisivuilla sekä jäsensähköpostin kautta.

”Sähkömarkkinoilla hinnat muuttuvat päivittäin, erityisesti pörssisähkössä vaihtelu on ollut vuonna 2023 suurta. Yleisesti hinnat ovat tulleet alaspäin, pörssisähkössä on ollut jopa negatiivisia tunteja. MTK-Pohjois-Savon ja Pohjois-Savon alueen metsänhoitoyhdistykset jatkavat sähkösopimuksissa yhteistyötä Väreän kanssa. Tavoitteena yhteistyöllä on lisätä tietoa sähkömarkkinoista ja hakea ratkaisuja kohtuuhintaiseen sähkөөn sekä hintatason ennustettavuuteen ja vakauttamiseen. Tähän hetkeen olemme Väreän kanssa löytäneet ratkaisuja Välkky-sähköstä. Välkky käy hyvin maataloille ja kotitalouksille, joiden sähkönkäyttö ei ole kovin suurta. *Maatilat, joilla sähkön käyttö on suurempaa, kannattaa selvittää Väreän yritysmyyntin kautta löytyykö yrityssalkusta paras ratkaisu sähkön hankintaan. Kannustamme kaikkia aktiiviseen sähkömarkkinoiden seurantaan.*”

MTK-Pohjois-Savon työpanosta hyödynnettiin muutamissa yhdistyksen kesätapahtumissa. Liitolta Krista oli mukana kesällä Sonkajärvellä Eukonkannoissa mukana. MTK-Sonkajärvi oli järjestänyt hienoa tapahtumaa Pitäjänmarkkinoille.

Eukonkantojen ohessa olevan Pitäjänmarkkinan tunnelmia. Kuva: Paula Antikainen.

Kiuruvedellä kesätapahtumana oli erinomainen ÄpyliÄhväärit järjestettynä MTY Herrasen tilalla, jossa mukana oli MTK-Kiuruvesi ja MTK-Pohjois-Savon liitolta Krista. Linja-autokyydityksen avulla iskelmäviikon kävijöitä pääsivät tutustumaan maatalon toimintaan ja maatalousalan sidosryhmiin.

ÄpyliÄhvääreillä nähtiin myös MTK-Pohjois-Savon uudet keppihevoseet!

Elokuun alussa Siilijärvellä järjestettiin SATOA-tapahtuma, missä maaseutunuoret, MTK-Siilinjärvi sekä MTK-Pohjois-Savo olivat mukana. Tapahtumassa oli erityisen paljon kuluttajia liikkeellä, jossa maaseutunuoret järjestivät ohjelmaa mm. Onnenpyörän pyörittämistä lapsille.

Elokuussa osallistuimme perinteisesti Kuopion torilla Elonkorjuujuhliin. Lisäksi elokuussa oli järjestöasiantuntijoiden koulutus Kokkolassa ja Heini osallistui Keskusliiton osaaminen ja hyvinvointi valiokunnankokousretkelle Turkuun. Elokuussa pidettiin myös kansanedustajatapaaminen Savo-Karjalan kansanedustajille, jonka järjesti liiton kanssa yhteistyössä MTK-Juankoski sekä MTK-Nilsinä. Tapahtumaan kutsuimme myös parlamentaarikko Elsi Kataisen. Katainen toivoi Brysselin tapaamisessamme, että lähettäisimme hänelle kutsut alueellisiin tapahtumiin.

Kuva kansanedustajatapaamisesta.

SYYSTALVI

Yhdistyksiä kannustettiin organisoimaan Kokkaa kotimaista-ruokatarvikkeet yläkoulujen kotitalousryhmille. Itä- ja Keski-Suomen toimihenkilöille hankittiin uudet liivit kuluttajatyöhön. MTK-Pohjois-Savo järjesti myös valtakunnalliset toimihenkilöpäivät Kuopioon MTK:n ja MHY:n toimihenkilöille.

Tukikauden vaihtumisen myötä tukien maksuaikatauluihin tuli muutoksia. Syksyllä MTK-Pohjois-Savon johtokunta teki kannanoton maksuaikataulujen vaihtumisen reagointiin pankeille:

”Maatilojen lainojen lyhennysten eräpäivät samoiksi tukimaksujen kanssa, vaatii MTK-Pohjois-Savon johtokunta

Maataloustuilla turvataan kotimaista ruoantuotantoa. Tuella katetaan merkittävä määrä maatalouden kustannuksia, noin 1,5 miljardin arvosta. Tuista jää noin 500 miljoonaa yrittäjätuloa. Ilman tukia yrittäjätuloa ei olisi lainkaan. Luonnonvarakeskuksen tälle vuodelle tekemän talousennusteen mukaan maatilaa kohden yrittäjätuloa jää keskimäärin 16 000 euroa. Viljelijän tuntipalkaksi ennuste näyttää 6,4 euroa.

Maatalouden tulos on jäämässä yhdeksi 2000-luvun heikoimmaksi. Tulosta heikentävät alhainen sato, laskeneet tuottajahinnat, korkealla pysyvät kustannukset ja maataloustukien aleneminen. Korkealla olevat korot vaikuttavat myös merkittävästi maatilojen kustannuksiin, koroista kertyy nyt lisämenoja yli 250 miljoonaa euroa.

Tänä vuonna maataloustuet maksetaan 2–6 kk myöhemmin kuin edellisinä vuosina, mikä vaikeuttaa viljelijöiden taloudellista tilannetta. Aiempina vuosina lokakuussa maksetut luonnonhaittakorvauksen tuet, yli 400 milj. euroa, siirtyvät joulukuulle. Tänä vuonna ensimmäiset tukien maksut alkavat marraskuussa ja suurimmat erät maksetaan vasta joulukuussa. Yhä isompi osa tuista maksetaan seuraavan vuoden puolella helmikesäkuussa, siis jopa yli vuosi siitä, kun tukihakuvuoden panokset on hankittu ja kylvetty.

Ruokavirasto ilmoitti tukien myöhemmät maksuajat jo vuosi sitten. Vuoden aikana ei ole saatu tukien päämaksuja siirtymään aikaisemmaksi monista neuvotteluista huolimatta hallinnon ja EU:n kanssa. Myöskään maatilat eivät ole pystyneet varautumaan tähän muutokseen kuten hallinto oletti, koska maatalouden

rahoitustilanne ja kannattavuus on lähtenyt uudestaan heikkenemään. Viljelijät eivät ole saaneet kasvatettua kassavaroja, mikä kompensoisi tukimaksujen siirtymän aiheuttamaa kassavajetta. Vaikka maatilojen rahoitustilanteen nopea heikkeneminen on ollut tiedossa ja ennustettavissa tukien maksuaikoihin ei ole tuloissa parannusta tälle syksy.

Maksuaikajärjestelyjä ja maksujen eräpäivien siirtoa tarvitaan, jotta maatilat selviävät välttämättömistä maksuista, kunnes tukien maksut alkavat. Syksyn suurimpia kulueriä ovat mm. lainojen lyhennykset, peltovuokrat, urakointimaksut ja välttämättömät panoshankinnat. Esitys eräpäivien siirroista pitää tulla suoraan pankeilta, jotta maatilojen luottojen rahoitusehdot eivät heikkenisi ja rahan hinta ei ennestään nousisi. Jos viljelijät joutuvat itse hakemaan lykkäystä lainojen lyhennyksiin tai lainojen maksut myöhästyvät, niin maatilojen rahoituskelpoisuus heikkenee.

Toivomme kaikilta pankkiryhmiltä vastaantuloa eräpäivissä ja myös hallinnollisia päätöksiä korkotukilainojen lyhennysten eräpäivien siirrosta vastaamaan muuttuneita tukien maksuaikoja.

Maatilojen rahoituksesta ja rahoituskelpoisuudesta huolehtiminen on tärkeä osa huoltovarmuutta, siksi asian hoitamisen vastuu kuuluu merkittävästi myös maan hallitukselle. ”

KOKOUKSET

3.1.2023 Järjestäytymiskokous MTK-Pohjois-Savon toimisto

Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Perttu Sirviö Iisalimesta ja varapuheenjohtajaksi Noora Räsänen Leppävirralta. Kokouksessa nimettiin vuodeksi 2023 liiton valiokunnat, työryhmät ja edustukset. Kokouksessa käsiteltiin liiton kevätkauden toimintaa 2023.

13.3.1.2023

Kokous oli tilinpäätöskokous, eli kokouksessa käsiteltiin liiton tilinpäätös ja vuoden 2023 toiminta. Kokouksen muita käsiteltäviä asioita oli mm. Luotollisen pankkikortin hankinta, Väreeseen jäsenetu sähköisopimus ja kevään palkkaratkaisut toimihenkilöiden palkkoihin. Lisäksi käsiteltiin eduskuntavaaleihin liittyviä tapahtumia ja hankevalmistelun tilannetta Innostusta Tiedosta hankkeen päättyessä heinäkuussa.

3.4.2023

Kokous oli yhteinen Pohjois-savon alueen valtuuskunnan jäsenten kanssa. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskunnan kokouksessa esille otettavia edunvalvonta-asioita ja järjestötoimintaa.

Edunvalvottavaa valtuuskuntaan:

Maataloustulo nousuun

Tukienmaksuaikataulu

CAP muotoutumistilassa ä viljelijöiden

Hallinnon raskas rakenne, siihen saatava muutos

nimellinen tukitaso vs. reaalin tukitaso

MTK:n valmistauduttava nopealla aikataululla leikkausehdotusluonnoksella

Satelliittivalvonnan oikeudenmukaisuus

Maatalousmuovit – jätelainuudistus

MTK:n kanta kaupan ja teollisuuden välisten hinnoittelusopimuksien kestosta

5.6.2023 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäkokous Teams

Kokouksessa käsiteltiin maatalouspoliittista tilannetta ja toteutunutta toimintaa ja annettiin tilannekatsaus talouden toteutumasta. Lisäksi käsiteltiin hankevalmistelun tilannetta.

Maatalouspolitiikan osalta käsiteltiin erityisesti hallitusohjelmaa ja tukien maksuaikataulua.

Marraskuulle oli saatu siirrettyä maksuun mm. luomutuen ennakko ja ympäristökorvauksen ennakko. Muuten maksuaikatauluihin ei tullut parannuksia. Maksuvalmius tiukkenee tiloilla syksyllä, jos helpotuksia ei saada, johtokunta totesi.

21.8.2023 Johtokunnan vierailu MTK-Nilsin ja MTK-Juankosken vieraana

Kokous ennen oli vierailut Vanha-Keskinen Oy maitotilalla Nilsissä, Sirviön nauta Oy:llä Juankoskella ja kokous oli Maatilamatkailutila Kivennavalla. Vierailussa oli mukana kansanedustajia ja Euro edustaja Elsi Katainen ja Pohjois-Savon maaseutunuooret.

Johtokunnan kokouksessa päätettiin Inka hankkeen hankehakemuksesta, toimihenkilöiden työtehtävistä ja syksyn toiminnasta. Lisäksi keskusteltiin maatalouden kannattavuustilanteesta ja saatiin Infoa MUKI-hankkeen toiminnasta.

21.9.2023 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja Teams

Kokouksessa käsiteltiin vuoden 2024 talousarvio ja toimintasuunnitelman päälinjat. Johtokunta kävi myös Strategian toetumista ja päätti itsearviointin toteuttamisesta. Päätettiin yhteisöjäsenmaksut ja tehtiin linjaukset liiton henkilöstöstä sekä esitykset MTK:n valiokuntiin ja verkostoihin. Johtokunta käsiteli myös satotilannetta ja budjetin vaikutusta maatalouteen. Johtokunta esitti korkotukilainojen eräpäivän siirto samaksi tukimaksujen kanssa.

5.-6.10.2023 Johtokunnan kokousmatka Eduskuntaan

Kokousmatka oli yhteinen MTK – Keski-Suomen ja MTK- Pohjois-Karjalan kanssa. Kokousmatkan yhteydessä vierailtiin MTK:ssa ja eduskunnassa. Eduskunnassa tavattiin alueen kansanedustajia. Päivällisvieraina oli maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. Itä- ja Keski-Suomen MTK litot pitivät yhteisen johtokunnan kokouksen, jossa linjattiin mm. liitojen yhteistyötä ja yhteistä toimintastrategiaa.

6.11.2023 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäyhteys Teams

Kokous oli yhteinen Pohjois-Savon alueen MTK:n valtuuskunnan jäsenten kanssa. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskuntaan vietäviä asioita ja niistä käytäviä puheenvuoroja.

Keskusteluun nostettiin mm muuttunut petopolitiikka, joka ei mahdollista kannanhoidollista metsästystä. Muovinkeräykseen kannattaa nyt kannustaa, sillä tulevaisuudessakaan vanhoja muoveja ei haeta maksutta tiloilta. Vaikeudet investointi- ja aloitustukien maksuissa ja myöhästymisistä aiheutuvat välirahoituskustannukset, osa tiloista joutuu jo myymään kiinteää omaisuutta, esimerkiksi metsää. Ongelmat lomituksen saatavuudessa ja erilaisissa ohjeissa. Ruokaviraston maksuaikatauluongelmat ja -viiveet etenkin eläintukien osalta. Lisäksi käsiteltiin johtokunnan itsearvioinnin tulokset.

19.12.2023

Kokous oli johtokunnan oma kokous, jossa toimihenkilöitä ei ollut mukana. Johtokunta käsitteli mm järjestäytymiskokouksen henkilövalintoja mm valiokuntiin ja arvioi johtokunnan ja liton toimintaa.

MTK-POHJOIS-SAVON KEVÄTKOKOUS

Kevätkokouksen tiedote:

Maatalouden yrittäjätulo on laskenut lähes koko 2000-luvun ajan. Maatalouden alhainen yrittäjätulo näkyy maataloustuotannon lopettamisena kannattamattomana. Maataloustuotanto on vähentynyt erityisen paljon itäisestä ja pohjoisesta Suomesta.

Parlamentaarinen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmä on esittänyt raportissaan toimia elintarvikeketjun toimintaedellytysten parantamiseen, ruoantuottajien aseman parantamiseen elintarvikeketjussa sekä huoltovarmuuden ja alkutuotannon pitkän aikavälin toimintaedellytysten varmistamiseen. Työryhmän toimenpiteet tulee ottaa mukaan tulevaan hallitusohjelmaan.

Elintarvikeketjun toimivuuden parantamiseksi ehdotetaan mm. elintarvikemarkkinain, hankintalain ja kilpailulain tarkastelua sekä elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksien laajentamista. Lisäksi ehdotetaan elintarvikeviennin tehostamista keskittämällä vienninedistämisen strateginen koordinaatio yhdelle taholle ja parantamalla vientiä harjoittaville elintarvikeyrityksille tarjottavia palveluja.

Elintarvikeketjun taloudellista tilastointia pitää kehittää ja varata siihen tarkoituksenmukaiset resurssit. Elintarvikeketjun kustannusten seuranta varten on luotava ketjun eri osat huomioiva indeksijoukko. Tuottajaorganisaatioiden perustamiseen tulee ohjata lisää panostuksia.

Maatalousverotuksen ns. tasausvaraus investointeihin varautumisen edistämiseksi on saatettava rakennekehityksen myötä ajan tasalle. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ohjelmakauden muutoksen vaikutuksia viljelijöiden maksuvalmiuteen on lievitettävä. Tämä tarkoittaa, että maataloustukien ennakkomaksut on saatava maksuun samoilla määrillä ja aikataululla kuten oli päättyvällä ohjelmakaudella. Jos tukimaksuihin tulee viiveitä, on viivästyksen ajalle järjestettävä valtion väliaikainen rahoitus.

Työryhmän esityksen lisäksi tarvitaan toimia, jolla voidaan puolustaa maatalouden tuottajahintoja niin, että ne vastaavat kustannuksia. Myös maatalouden kustannuksia alentavia toimenpiteitä tarvitaan, kuten kustannuksia nostavan ja kilpailukykyä heikentävän sääntelyn purkamista. Kustannuksia nostava kiinteistövero tulee poistaa maatalouden tuotantorakennuksilta. Maatalouden maksamat energiaverot tulee palauttaa täysimäärisesti.

Maatilojen käyttöpääomarahoitukseen tarvitaan korkosuojaus ja vakuuksien järjestäminen. Maksuvaikeuksissa olevien tilojen lainoihin tarvitaan järjestelyohjelmat. Itäisen- Keski- ja Pohjois- Suomen maatilainvestointien tulee saada riittävät vakuusratkaisut ja avustustasoihin tulee tehdä alueelliset korotukset. Satokasvien luonnonhaittakorvauksen taso tulee korottaa itäisessä ja pohjoisessa Suomessa vastamaan

luonnonhaitoista syntyneitä kustannusinflaatioista johtuvia lisäkustannuksia. Vastaavasti alojen, joilla ei sato-
kasveja viljellä luonnonhaittakorvauksen taso voi olla nykyistä matalampi.

MTK-POHJOIS-SAVON SYYSKOKOUS

MTK-Pohjois-Savon syyskokous 27.11.2023 lisäalnessa

Syyskokouksen tiedote:

Pohjoissavolaiset viljelijät vaativat vakautta ja jatkuvuutta maatalouteen

Maatilat tarvitsevat toimintaansa vakautta ja jatkuvuutta. Vakautta on saatava niin markkinoille kuin tukipoli-
tiikkaan. Myynti- ja panoshintojen suuret vaihtelut eivät sovi huoltovarmuudenkin kannalta tärkeään elintarvi-
ketuotantoon.

Maataloustuotteiden myyntihintojen nousu ei voi perustua yksin siihen, että tuotteista on niukkuutta, silloin
myös ruuasta on jossakin pulaa. Panoshintojen nousu kovan kysynnän johdosta tietää aina kannattavuus- ja
tuotanto-ongelmia. Sää- ja satovaihteluihin on voitava varautua paremmin. Tähän tarvitaan tiloille taloudelli-
sia puskureita lisää.

Maatalouspolitiikkaan tulee saada pitkäjänteisyyttä, ennustettavuutta ja lisää kannustavuutta tuottaa ruokaa
myös heikoimmilla viljelyalueilla. Itä- ja Pohjois-Suomen tilamäärien ja tuotannon aleneminen on saatava
hidastumaan ja suunta kääntymään. Tehokkuuden ja suuruuden lisäksi tarvitaan erikoistumista ja monipuo-
lista tuotantoa.

Maatalouden ruuantuotannon tulevaisuus on nuorissa. Maatalouden omistajanvaihdosten esteitä on puret-
tava. Nuoret tarvitsevat ennustettavuutta, vakautta ja luottamusta alaan pitkälle tulevaisuuteen.

Olemassa olevan tuotannon jatkuminen ja säilyminen on myös turvattava. Maatiloja ei saa ajaa nurin tuki-
maksujen siirtymisestä johtuvista rahoitus- ja käyttöpääomaongelmista. Tukimaksujen aikatauluja on muu-
tettava aikaisemmiksi. Pankkien on tultava nyt vastaan reilusti ja omatoimisesti rakentamaan silta ylimeno-
kaudelle. Asialla on jo kiire.

Meillä on hyvä hallitusohjelma. Nyt tarvitaan myös työtä, jotta edellä esitettyihin haasteisiin löytyy ratkaisu.
Ratkaisuja on esittänyt myös parlamentaarinen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmä. Halli-
tusohjelman ja parlamentaarisen työryhmän toimenpiteitä on laitettava ripeämmällä tahdilla toimeksi.

C-liittojen toiminta

C-liitot pitivät vuoden aikana kaksi kokousta. Kevään etäkokouksessa 4.4. valmisteltiin kevät valtuuskun-
nan kokoukseen tuotavia asioita. Syksyn kokouksessa Pihtiputaalla 13.11. oli syysvaltuuskunnan kokouk-
seen tuotavat asiat.

MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2023

Pohjois-Savon maaseutunuoret

”Miksi nuorten toimintaan on lisättävä resurssia välittömästi:

Koska nuorissa lepää **järjestön jatkuvuuden pohja**. Yhdistyksissä toimimisen into on ollut pitkään laantuvaa erityisesti nuorilla, maatalousala ei ole poikkeus, ja nuoret maatalousryttäjät ovat erittäin kiireisiä. On keksittävä uusia toimintatapoja luottamusverkoston ylläpidon eteen, jolle MTK:n toiminta perustuu.”

”jotta jatkuvuus yli sukupolvien ja avoimuuden lisääntyminen toteutuisi jatkossa. Tähän tulee tarttua välittömästi järjestöremontin yhteydessä. Maaseutunuoret ovat ensimmäinen kosketus MTK:n toimintaan.”

Pohjois-Savon maaseutunuorten edustus Syysparlamentissa Lappeenrannassa.

Tapahtumat:

Maaseutunuorten tapahtumat alkoivat Kuusenkaristajaisten merkeissä tammikuussa, josta saimmekin vauhtia muihin tapahtumiin valtakunnallisesti mutta myös paikallisesti. Vuosi huipentui suuren väkijoukon siivittämään valintakokoukseen lisälmeen, jossa osallistujia oli 30 henkilöä! Joulun viettoon päästiin joulutulien sytyttämisen myötä, johon Pohjois-Savon MTK-yhdistykset olivat lähteneet erinomaisesti mukaan! MTK-Keskusliitto järjesti valtakunnallisen kuvakilpailun joulutuliin liittyen, jonka voitti MTK-Tuusniemi!

- 14.2.–15.2. Maaseutunuorten kevätparlamentti Helsinki
- 22.–24.3. Maaseutunuorten ja aikuisten kuntorempa Tanhuvaarassa
- 5.7. OKRA-maaseutunuorten tapaaminen Loimaalla
- 13.10. ManuBurgeri KoneAgrian yhteydessä, Tampere.
- 2.11–4.11. Maaseutunuorten syysparlamentti Lappeenrannassa
- 22.12. Maaseutunuorten joulutulet syttyivät ympäri maakuntaa Suomalaisen ruoan ja kotimaisuuden merkiksi.

Tapahtumat Pohjois-Savossa:

- 27.01. Kuusenkaristajaiset, Tahko
- 16.02. Eduskuntavierailu
- 23.02. Torstaitörinät feat. Agrologi- ja agronomiopiskelijat, Kiuruvesi
- 22.04. Extremerun, Tahko
- 05.05. Savomanu Tanssoo & Perjantaipirtelöi, Kuopio

- 02.06. Kylvöolympialaiset, Vieremä
- 05.08. SATOA, Siilinjärven torilla
- 25.–26.8. Elonkorjuujuhla, Kuopion torilla
- 25.11. MTK-pikkujoulut, Iisalmi

Muut tapahtumat ja yhteistyöt:

- 1.4. Sählyturnaus, Nurmes
- OKRA-näyttelyiden ajaksi IKS-alueelle yhteinen mökki Loimaalta
- Osaprojekti Innostu tiedosta! -hankkeen kanssa, jossa toteutettiin lyhytvideoita TikTokkiin maatalouden imagoon liittyen. Julkaisu tapahtui keväällä 2023.
- YSAO:n luonnonvara-ala opiskelijoille MTK:n tutuksi tuominen keväällä 2023

Valiokunnan kokoukset:

03.01.2023 Valiokunnan kokous ja järjestäytyminen.

Puheenjohtajaksi valittiin Anni-Katriina Heiskanen ja varapuheenjohtajaksi Markus Tenhunen. Uusi maaseutunuorten asiamies esittäytyi. Kuusenkaristajaisten suunnittelu. Maaseutunuorten omat vastualueet lakkautettiin.

8.2.2023 Valiokunnan kokous

Kokouksessa käsiteltiin kuusenkaristajaisten palautetta, joka oli positiivista. Suunniteltiin tulevan kevään tapahtumia, mm. Torstaitörinät Kiuruvedellä ja toukokuulle tapahtumien suunnittelua. Kummitilojen kartoitus aloitettiin.

12.4.2023 Valiokunnan kokous

Kokouksen pääasiana oli keskustella keskusliiton maaseutunuorten valiokuntaan tulevasta paikasta. Elonkorjuujuhlaan osallistumista suunniteltiin.

2.8.2023 Valiokunnan kokous

SATOA-tapahtuman, Elonkorjuujuhlan sekä kansanedustajatapaamisen suunnittelua ja vastuun jakoa. Kuusenkaristajaisia aloitettiin suunnittelemaan myös.

13.10.2023 IKS-alueen yhteiskokous

Keskusliiton maaseutunuorten valiokuntaan äänestettiin IKS-alueen yhteisessä kokouksessa Pohjois-Savosta Kaarina Virta. Valtakunnallisen valiokunnan edustaja aloittaa 01.01.2024. Toinen edustaja IKS-alueelta oli Etelä-Savosta Matias Muhonen.

15.11.2023 Valiokunnan valintakokous

Valiokunnan valintakokous järjestettiin Iisalmen Liikkeen sauna- ja kokoustiloissa. Kokous oli erittäin onnistunut: erovuoroisia maaseutunuoria oli 3 henkilöä, mutta 6 henkilöä oli halukkaita tulemaan valiokuntaan mukaan! Äänestyksen tuloksena valiokuntaan tuli mukaan Sampo Paananen Keiteleeltä, Sampo Laitinen Siilinjärveltä sekä Susanna Pennanen Kiuruvedeltä. Ida Korhonen jäi valiokunnasta pois vuoden 2023 loppuun. Valtuuskuntaan nuorten edustajiksi kaudelle 2024–2026 esitettiin Anni-Katriina Heiskasta Sonkajärveltä sekä varaedustajaksi Janita Riekkistä Sonkajärveltä.

15.12.2023 Valiokunnan kokous

Kuusenkaristajaisten loppusuunnittelua sekä kummitilatapahtuman suunnittelua. Lisäksi kannustettiin osallistumaan joulutulille.

MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET

MTK-Pohjois-Savon Innostu tiedosta! -hanke

Innostu tiedosta hanke päättyi kesäkuussa 2023. Hanke on tiivistänyt yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden kesken. Hankkeessa seurattiin toimintaympäristön muutoksia ja toimittiin sen mukaan mitä päätöksiä ja toiminnan painotuksia se on vaatinut kulloisellakin hetkellä. Koko hankkeen ajalla osallistujia oli 8603 ja tilaisuuksia 137.

Osa tilaisuuksista oli suunnattu asiantuntijoille ja sidosryhmille. Tilaisuuksia järjestettiin yhteistyössä eri tahojen kanssa paremman näkyvyyden ja välttääksemme samantapaisien tilaisuuksien järjestämisen. Koulutustilaisuuksien materiaalit ja tallenteet ovat löydettävissä www.innostutiedosta.fi

Hankkeessa tehty kyselykartta -työkalu virittää ajatuksia sen käyttäjille ja edesauttaa laajemmassa ajattelussa. Korona-aika muutti ihmisten käyttäytymistä ja toimistolla ei käy enää kuin harvoja asiakkaita.

Hankkeen viestintä on ollut samantyylistä koko hankkeen ajan. Toimenpiteistä riippuen painotukset ovat olleet erilaiset. Hanke on viestinyt hyvin monella tavalla yhteistyökumppaneiden kanssa. Pääasiallinen viestintätapa on ollut sähköposti viestintä niin maaseututoimistojen kautta sekä MTK jäsenrekisterin kautta. Lisäksi Facebook ja Instagram mainontaa on ostettu tapahtumille.

Tilaisuuksista saatu palaute oli erinomaista. Saatu palaute oli 3-5 välillä, arvioituna asteikolla 1-5, kuitenkin pääsääntöisesti 4-5. Toiminnan tuloksena hanke on kyennyt reagoimaan nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä. Yhteistyö toimijoiden välillä on tiivistynyt. Tilat (ja toimijat) ovat joutuneet opiskelemaan uuden toimintatavan kouluttautumiseen ja tiedon hankintaan pikavauhtia ja ovat siinä pääsääntöisesti onnistuneet.

Tiloilla ja asiantuntijoilla on tieto, miten missäkin muutostilanteessa tulisi toimia ja ottaa huomioon. Tiloja on kannustettu osallistumaan myös muiden hankkeiden ja toimijoiden järjestämiin tilaisuuksiin päällekkäisyyksien ehkäisemiseksi. Tilat ovat voineet hankkia tietoa tilan kannattavuuden parantamiseksi mm. hankkimalla lisää rahaa markkinoilta erikoistumalla. Tiloilta on selvitetty heidän tulevaisuuden strategioitaan. Tutkimuslaitosyhteistyön hyötynä on se, että viljelijät saavat tietoa nopeammin suoraan tutkijoilta ja tutkijat pystyvät jalkauttamaan työtä nopeammin suoraan viljelijöille. Tuloksena viljelijät osaavat hakea uusinta tietoa paremmin ja miettiä vaihtoehtoja kehittää nurmiaan tuotantovarmemmiksi, esimerkiksi miten valita uusia nurmikasvilajeja ja lajikkeita viljelyyn.

Alueen biokaasutoimijat ovat saaneet tietoonsa peltobiomassan myynnistä kiinnostuneet ja määrät ja se on osin vaikuttanut investoinnin toteutumiseen. Maatilojen kannattavuuskriisin tilannekuvaa on päivitetty yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Koulutus emolehmätuotannosta asiantuntijoille takaa paremman suunnittelun viljelijöiden hankkeille. Virkisty metsästä ja pellosta tilaisuuden kuulijat saivat työkaluja pellonja metsän monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Tilusjärjestelyt ovat lähteneet etenemään Kiuruvedellä ja Vieremällä. Tilusjärjestelyselvityksen aloittaminen mahdollistaa viljelijöille tilusjärjestelyiden aloittamisen ja sen jälkeen toteutuessaan monet hyvät mahdollisuudet kustannusten ja ympäristön tilan parantamiseen.

Biokaasukahvit lisää tarkempaa tietoa maatilamittakaavan biokaasutuotannosta. Aineisto on hyvin laadittu ja se on käytettävissä. Sieltä löytää monta "ahaa elämystä" ja huomioonotettava asiaa. Swotin kautta asiat esitettynä kuulijat saavat kokonaiskäsityksen asiasta. Biokaasukahvien aineistojen tueksi tehtiin myös jälkikäteen somekampanja.

Hiililaskenta tulee koko ajan isompaan rooliin. Kenttä on laaja ja levällään ja kenelläkään ei tunnu olevan kokonaiskäsitystä asiasta. Hiililaskenta aukaistiin käytännössä koulutuksella ja tilaisuus antoi selvennystä hiililaskentaan ja sen peruseräiteisiin mistä on kyse. Viljelijät voivat paremmin hyödyntää tietoa esim. hiilikreditin myyntiin.

Ajankohtaiskatsaukset kotieläin- ja peltokasvitoille toivat ajankohtaisen tiedon mitä tulossa kotieläintukiin ja muuhun lainsäädäntöön liittyen, tietoa myös uudesta Capista sekä markkinoista. Uusi CAP 27 käytiin läpi yksityiskohtaisesti, joten tukien hakeminen on helpompaa.

MTK-Pohjois-Savon Digiä Yhdistyksille -hanke

MTK-yhdistyksillä on suuri tarve järjestää erilaisia sidosryhmä- ja kuluttajatilaisuuksia, esimerkiksi navetta-vierailuja päiväkodeille ja kouluille sekä seniorikansalaisille. Digtaitoja tarvitaan myös muussa yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja sidosryhmytyössä, joka on siirtynyt etävaikuttamiseksi omalta kotikoneelta. Kuitenkaan suuri osa MTK-yhdistysten jäsenistä ei osaa mielestään riittävästi hyödyntää nykyistä tietotekniikkaa.

Tarvitsimme hankkeen kannustamaan ja alentamaan kynnystä osallistua aktiivisesti etäkokouksiin tai -tapahtumiin, puhumattakaan niiden järjestämisestä. Hankkeen avulla varmistettiin, että myös muut kuin diginatiivit pystyvät ja haluavat käyttää aktiivisesti etäosallistumis- ja tapahtuman järjestämispalveluja. Tavoitteena hankkeella oli myös, että jäsenet osaavat ja uskaltavat ottaa puheenvuoroja ja tuoda asioita keskusteluun erilaisten sähköisten kanavien kautta. Hankkeessa opittiin tietotekniikan monipuolista hyödyntämistä ja uusia viestintämuotoja.

Vuonna 2023 koulutuksia ja sometapahtumia Itä- ja Keski-Suomen alueella järjestettiin yhteensä kahdeksan kappaletta.

13.1.2023 Kuopion MTK-yhdistykselle tehtiin esimerkkejä ja ohjeita julkaisujen tekoon sosiaaliseen mediaan. Esimerkkeinä käytettiin lehmän vuosikelloa tai kasvukauden eri vaiheita. Samassa ohjeessa viitattiin Oiva verkko-opiston Näin teet- koulutussarjaan, jossa opetettiin sivujen ja julkaisujen luonti alusta loppuun. Lisäksi painotettiin myös hashtagien tärkeyttä julkaisuissa ja kuinka se lisää julkaisujen näkyvyyttä sosiaalisissa medioissa.

2.3.2023 järjestettiin Liperissä vaalipaneeli ja tilaisuus näytettiin livenä MTK-Pohjois-Karjalan Facebook-sivuilla. Tilaisuudesta ei tehty tallennetta liiton sivuille. Tilaisuudessa oli koko ajan yhteyksien päässä 15–20 henkilöä.

14.3.2023 pidettiin Tervo-Vesannon yhdistykselle Teams-koulutus, jossa opastettiin johtokunnan jäseniä mm. internetyhteyden jakoon tietokoneelle puhelimesta, Teamsin asennus ja käyttöönotto sekä mitä eri ominaisuuksia Teamsin maksuttomassa ja maksullisissa versioissa voi olla ja miltä Teams näyttää puhelimella. Lisäksi luotiin kuvitteellinen kokous, jossa luotiin kutsu kokoukseen, sekä tarkasteltiin ominaisuuksia kokouksen aikana kuten näytön jako verrattuna tietyn ikkunan jakamiseen, chat, puheenvuoron pyytäminen ja eri reaktio -hymiöt.

14.3.2022 järjestettiin Kuopiossa vaalipaneeli, joka näytettiin myös livenä MTK-Pohjois-Savon Facebook-sivuilla. Tilaisuutta oli seuraamassa linjoilla 10–16 läpi lähetyksen ja tilaisuudesta jäi tallenne. Tallenne nähtävissä edelleen <https://fb.watch/k7jcjnHijO/>

1.4.2023 järjestettiin Nurmeksessa maaseutunuorten salibandyturnaus, josta päivitettiin karjalamanujen Instagram-tilillä tarinoiden, kiinteiden julkaisujen ja koostekelojen merkeissä. Julkaisut ja koostekelat nähtävissä <https://www.instagram.com/karjalamanu/>

3.4.2023 kuvattiin MTK-Pohjois-Savon johtokunnan jäsenistä esittelyvideoita, jotka julkaistiin Pohjois-Savon liiton Facebook ja Instagram tileillä huhtikuun aikana. Videot ovat nähtävillä <https://www.instagram.com/mtk.pohjoissavo/> ja <https://www.facebook.com/mtk.pohjoissavo/>

5.4.2023 järjestettiin MTK-Maaningan toiveesta vierailu, jossa MisseKissa pääsi vierailemaan lypsykarjatilalla ja tutustumaan maidontuotantoon. Vierailusta koostettiin video ja se on nähtävissä Pohjois-Savon liiton YouTube kanavalla. Linkki videoon <https://www.youtube.com/watch?v=weVyEFfwMs>

15.12.2023 järjestettiin MTK-Etelä-Savon yhdistyksille digikoulutus, johon osallistui XXXX henkilöä paikan päällä ja XXX henkilöä etäyhteyksien kautta. Digikoulutus pidettiin Juvalla, Partalan kuninkaan kartanolla & Teamsissa.

MTK-Pohjois-Savon Peltokylttikampanja

MTK-Pohjois-Savo toteutti vuosina 2022–2023 peltokylttikampanjaa koko valtakunnan alueella. Kampanjan tarkoitus oli selkeyttää suomalaisen ruoan sanomaa kuluttajille hankeen myötä. Apurahalla tuotettiin peltokylttejä MTK-yhdistysten käyttöön. Kampanjaa toteutettiin koko valtakunnan kampanjana, joten vaikuttavuutemme oli erittäin laaja. Viestintä kytkettiin MTK ry:n kuluttajaviestintään koko vuoden 2023 ajan huipentuen maaseutunuorten joulutuliin. Koska kampanja toteutettiin MTK-yhdistysten toivealoitteesta, loimme myös yhteisöllisyyden tunnetta jäsenkenttäämme.

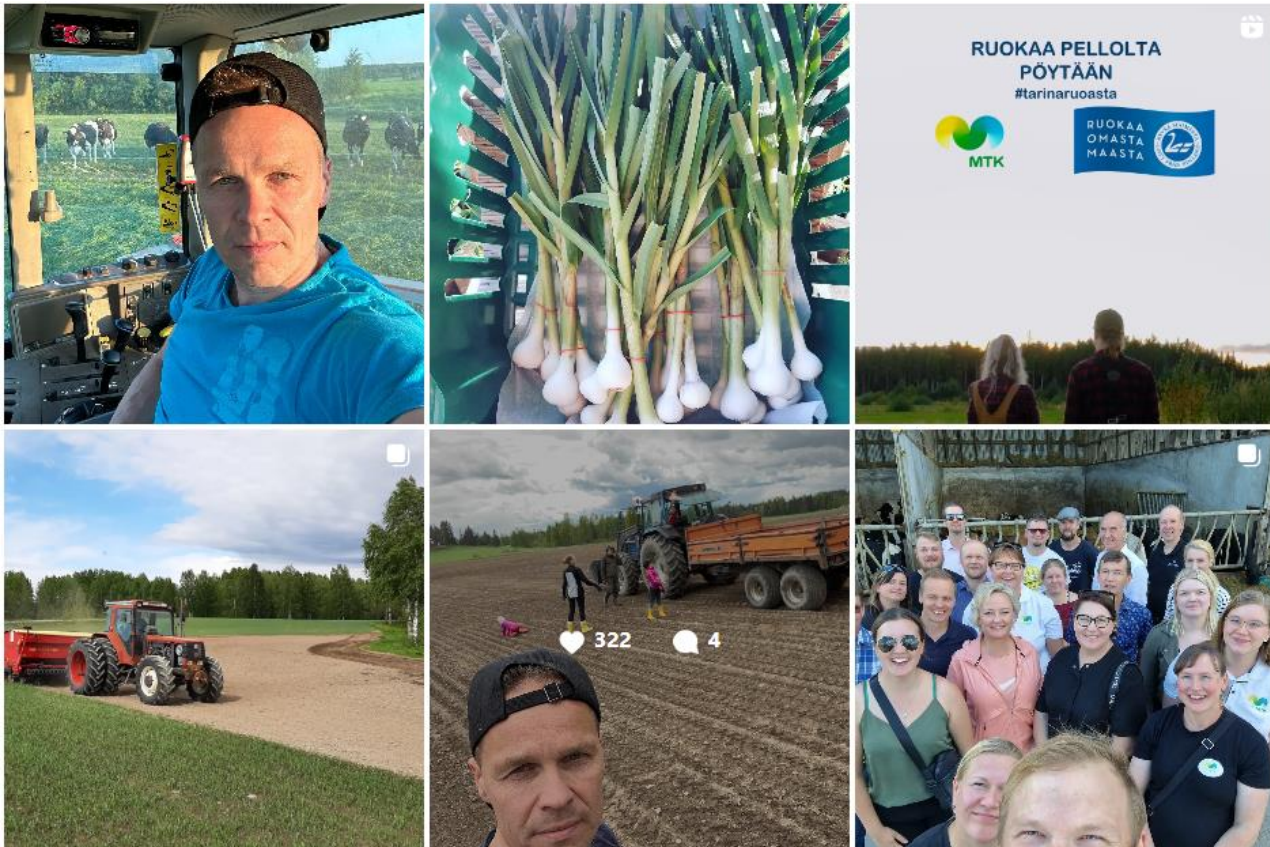
Hankkeen myötä toimme esille ruoan matkan pellolta pöytään; kylttejä asetettiin ympäri Suomea keskeisille paikoille; kylien ja kaupunkien teiden varsilla oleville pelloille. Kylteissä näkyi myös somessa käytettävä kampanjan hashtag (#tarinaruoasta). Kylteillä toimme kuluttajaviestintänä esille ruoan tarinaa pellolta pöytään jatkumona aina maaseutunuorten joulutulien kiitosviestiin. Kylttien vallitsevina teemoina toimivat: huoltovarmuus, sadon valmistuminen, suomalainen työ, suomalainen ruoka luo ilmasto- ja ympäristöhyötyjä.

Kampanjalla toimme esiin myös ruoan tuotantokykien pituuksia. Kampanjan viestintätukena toimi MTK-Keskusliitto. Ruokatietoyhdistyksen Hyvää Suomesta -merkki oli mukana esillä kampanjassa ja Suomiruokaa ry on yhteistyössä kampanjassa viestimässä tarinoita #tarinaruoasta.

Haimme avustusta MTK:n säätiöltä kampanjan kylttien tuottamista varten, joita MTK-yhdistykset voivat tilata käyttöönsä. Kampanjassa tuotettiin erilaisia kylttimalleja MTK-yhdistysten valittavaksi omalle alueelleen. Hankkeen toteutus alueena toimi koko valtakunta. Hankkeen hallinnoijana toimi MTK-Pohjois-Savo.

Hanketta toteutti harjoittelija Kaarina Virta vuoden 2023 alusta kesäkuulle asti. Virta markkinoi peltokylttikampanjaa yhdistyksille ja liitoille ja sai tilausmäärät nousuun.

Yhdessä keskusliiton viestintäasiantuntija Iida Jäykän kanssa toteutettiin kaikille MTK-liitoille yhteisiä kansikuvia peltokylttien layoutilla. Näin saimme viestinnän vahvuutta ja alueellista tukea peltokylttikampanjan markkinointiin. Ennen toukokuuta nostimme tiedotusta uudelleen peltokylttikampanjaan liittyen (<https://www.mtk.fi/-/peltokyltti-2023>)

Pidimme palaverieita keväällä ennen toukotöiden aloittamista keskusliiton viestintävastaavien kanssa. Suunnittelimme #tarinaruoasta tagin alle arvonnin keskusliiton somekanavissa. Osallistuneiden kesken arvottiin Drone. Peltokylttikampanja huipentuu vuoden 2023 maaseutunuorten joulutuliin.

Linkejä peltokylttikampanjaan liittyen, jotka kannattaa katsoa:

- Mainosvideo, joka näkyi kaikissa somekanavissa: https://www.youtube.com/watch?v=VHI_tsYgGJs
- Perttu Hyvärisen video: <https://www.instagram.com/p/CtgcMzOgE29/>
- Instagramissa tällä hetkellä (13.12.2023) 286 julkaisua #tarinaruoasta tagilla. Pääset katsomaan julkaisuja täältä: <https://www.instagram.com/explore/tags/tarinaruoasta/>

Hankkeen tavoitteet toteutuivat, sillä kampanja menestyi niin somessa kuin teiden varsilla valtakunnallisesti. Tilattuja kylttejä hankkeessa oli yhteensä 293 ja somessa #tarinaruoasta tagilla osallistujia oli 286 kpl. Hankkeen myötä ruoantuotanto ja maatalous sai positiivista näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Positiivinen näkökulma ruoantuotannosta oli tarpeen keskellä maailmanpoliittista kriisiä.

Muovit kiertoan hanke

Pohjois-Savossa tehtiin MuKi-hankkeen aikana MTK Pohjois-Savon organisoima maatalousmuovijätteen pilottikeräily. Alue valikoitui pilottikohteeksi olemassa olevien yhteistyöverkostojen vuoksi ja siksi, että alueen eteläisissä osissa oli aiemmista keräilyistä peräisin olevaa raportointitietoa. Keräily tehtiin yhden kuskin ja koura-auton voimin, jolla siihen mukaan ilmoittautuneilta tiloilta noudettiin pääosin lajittelematonta ja pakkaamatonta maatalousmuovijätettä. Kerätty muovijäte päättyi pääosin poltettavaksi Varkauteen. Keräilystä vastasi Savon Nostokuljetus Oy.

Muovijätettä päästiin keräämään juhannuksen 2023 tienoilla ja keruu jatkui aina vuoden 2023 joulukuun puoleen väliin saakka. Keräys aloitettiin Pohjois-Savon etelä- ja länsiosista. Suurin osa kerätystä

maatalousmuovijätteestä oli sekalaista maatalousmuovia, joka käytännössä tarkoittaa paaleista peräisin olevia erivärisiä ja sekalaisia paalikalvo- ja verkkomuoveja, mansikan katemuoveja, aumamuoveja, harsoja, kanistereita ja tihkuletkuja. Tätä sekalaiseksi luokiteltua muovia kerättiin 137 tilalta noin 1 200 tonnia kesäkuun lopun ja joulukuun alun välisenä aikana. Suurin yksittäinen määrä yhdeltä tilalta oli 72 tonnia ja pienin 0,8 tonnia (keskiarvo 8,4 tonnia, mediaani 5,3 tonnia). Lajiteltua, valkeaa paalimuovia kerättiin alle 200 tonnia. Muovijätteet olivat joko pakattuina tiiviisti paaleihin, säkkeihin, tai rulliksi. Kuitenkin keräyksessä oli myös täysin pakkaamatonta, vain kasaan kerättyä muovijätettä. Irtonainen, pakkaamaton muovijäte on hidasta lastata kyytiin ja 62 Jamk pitkät muovisuikaleet, kuten mansikka- tai aumamuovit, sotkevat auton kyljet ja lisäävät kaluston huoltotarvetta. Pakkaamattoman, ja pitkien muovisuikaleiden lastaaminen on huomattavan paljon hitaampaa kuin hyvin pakatun muovijätteen. Pakkaamaton jäte hidastaa muovijätteen keruulogistiikkaa ja nostaa muovijätteen hävittämiskuluja tilalle. Hyvin pakatun jätteen lastausaika voi olla 30 minuuttia, kun samanlaisen pakkaamattoman jätemäärän lastaamiseen voi kolminkertainen aika, tunti ja 30 minuuttia. Lisäksi irrallaan oleva muovijäte voi muodostua liian painavaksi nostaa kourakuormaimella, sillä kouran nostorajoitus voi olla esimerkiksi 1 000 kg ja sotkuinen kasa tihkuletkua voi painaa jopa yli 1 300 kg. Kuva 26. Pakkaamattomat muovit voivat olla todella hitaita ja hankalia lastattavia. (Heikki Kuronen 2023) Jamk 63 Kuva 27. Kuljettajan on pitänyt pyöritellä muovin riekaleita kouralla, jotta hän on saanut ne lastattua kyytiin. Märkä muovi on painavaa, joten kouran nostokapasiteetti voi tulla vastaan. (Heikki Kuronen 2023) 64 Jamk Yksi tärkeimpiä muovijätteen keräyksen aikana tehtyjä huomioita oli muovijätteen määrän arvioinnin haasteellisuus. Tilallisilta pyydettiin arviota kuutioiden sen vuoksi, että se on mahdollista mitata esimerkiksi metrimittaa apuna käyttäen. Tilallisten antamat arviot olivat pääsääntöisesti aina liian pienet, joten jonkinlaista mittavälinettä olisi jatkossa hyvä käyttää. Tilallisten antamat kuutiomäärät olivat keskimäärin puolet liian pieniä, eli arvion ollessa 10 m³, se oli todellisuudessa 20 m³. Kiloina annetut arviot heittivät toteutuneista myös saman suuntaisesti. Syinä liian pieniin arvioihin oli muun muassa se, että vuosia kertynyt muovijäte painuu tiiviimmäksi vuosien saatossa ja arviot tehtiin silmämääräistä, ilman minkäänlaista mittavälinettä. Lähimmäksi todellista muovijättemäärää pääsi tulosten mukaan, kun kertoi arvioidun muovimäärän kahdella tai kolmella. Tuloksista selvisi myös se, että mitä useammin tila oli osallistunut muovijätteen noutoon aiemmin, sitä paremmin määräraivo yleensä pitää paikkaansa. Syy, miksi painoa (kg tai tonneja) ei pyydetty muovijätteen määrää arvioitaessa, oli se, että jätteenä muovi painaa enemmän, kuin mitä paalimuovia on uutena käytetty paalia kohden, tai kuinka monta kiloa katemuovia on levitetty peltoon hehtaaria kohden. Jätteeseen kertyy aina muutakin massaa kuin itse muovin massa, kuten rehujäämiä, maainesta, kosteutta ynnä muuta sellaista. Muun massan määrä riippuu suuresti muovijätteen käsittelytavasta. Jokainen muun muassa tulkitsee muovin ravistelupuhtauden eri tavoin, joten se on käsitteenä vaikea. Lisäksi muovijätteen säilytystapa vaikuttaa suuresti muovijätteen painoon: ulos säälle alttiiksi jätetty kasa kerää paljon vettä, joka lisää jätekasan painoa. Pohjois-Savon maatalousmuovien keräyksen suunniteltu kesto oli siis neljä kuukautta. Todellisuudessa keruu kesti yli puoli vuotta. Syinä keruun viivästymiseen olivat liian pieneksi arvioidut jätemäärät, pakkaamattoman muovijätteen pidempi lastausaika, sekä tilallisten maksuvaikeudet, joiden vuoksi kuljetusyrityksen piti tehdä muuta työtä välissä, jotta sai omat kulunsa katettua. Riskinä keräilylle oli vain käyttää keräilyyn vain yhtä ihmistä ja kuorma-autoa. Tästä selvitettiin onneksi vain pienillä viivästyksillä konerikosta tai sairastumisesta johtuen. Merkittävimmi tekijöiksi tulevaisuuden keräilyjen onnistumista ajatellen voidaankin nimetä mittavälinettä apuna käyttäen tehty realistinen muovijätteen arviointi ja muovijätteiden pakkaaminen lastausta helpottavaan muotoon.

EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA

MTK-Pohjois-Savo tekee liittoyhteistyötä MTK-Etelä-Savon, MTK-Keski-Suomen ja MTK-Pohjois-Karjalan kanssa. Alueella oli 10 yhteistä valiokuntaa vuonna 2023.

ELINKEINOPOLITIIKKA JA YRITTÄJYYS

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui kaksi kertaa 21.4. ja 24.10. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Riku Kalmari MTK-Keski-Suomesta, varapuheenjohtajana Pekka Partanen Pohjois-Karjalasta.

Valiokunta kokoontui vuoden aikana kahdesti toimintasuunnitelman mukaan. Keväänkokous pidettiin etäkoukksena 21.4 ja sen tärkeimpänä aiheena oli parlamentaarisen maatalouden kannattavuutta pohtineen työryhmän loppuasiakirjan analysointi. Toisen pääaiheena on MTK:n ja ETL:n elintarvikeketjun kehittämisohjelma, jota tullaan käyttämään hallitusohjelma suositusten pohjana.

Valiokunta laati keskustelun pohjalta kannanoton, jossa kannettiin huolta tilojen maksuvalmiudesta ja kotieläintilojen kannattavuudesta, mikäli kansallisten tukien leikkaus kohdistuu pohjoiseen tukeen.

MTK:n Itä- ja Keski-Suomen yrittäjä- ja elinkeinopolitiikan valiokunnan kannanotto

Arvoisa kansanedustaja,

Maatalouden taloudellinen tilanne on edelleen hyvin haasteellinen. Valiokuntamme kantaa erityistä huolta aloittavien ja nuorten maatalous- ja maaseutuyrittäjien tilanteesta. Sukupolven vaihdosten määrä on viimeisien vuosien aikana romahtanut Itä- ja Keski- Suomen alueella.

Toivomme alueen kansanedustajien vaikuttavan hallitusohjelmaan erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- 1. Sukupolvenvaihdoksissa ja isommissa investointihankkeissa ongelmaksi on noussut korkotuen enimmäismäärän (35 000 €) alhainen taso suhteutettuna nopeasti nousevaan korkotasoon. Tuen enimmäismäärää tulisi pikimmiten korottaa nykyisen korkotason edellyttämälle tasolle.*
- 2. Tilojen maksuvalmiuden turvaaminen kuluvalle CAP27 ohjelmakaudella vaatii syksyisen tukien maksun ja korkotukilainojen hoitokulujen maksamisen synkronointia. Peltovalvontojen myöhästyttäminen siirtää tukien ennakoidenkin maksun pysyvästi joulukuulle. Force major tilanne pitää hoitaa valtion toimesta, joko korkotukilainsäädäntöä päivittämällä tai keskitetysti pankkien kanssa viljelijöille kuluttomasta maksuaikataulun muutoksesta sopimalla (koskee uusien lainojen rating ehtoja).*
- 3. Valtiovarainministeriö on ehdottanut 200–300 miljoonan leikkausta kansallisiin maataloustukiin. Tästä suurin leikkaus kohdistuisi pohjoiseen kotieläintukeen ja samoille tiloille, jotka jo CAP27 tukiratkaisussa ovat menettäneet 10–50 000 euroa tilakoosta riippuen. Kyseinen leikkaus johtaisi Itä- Keski- ja Pohjois-Suomen maatalouden nopeaan alas ajoon, koska maito- ja nautakarjatalous muodostaa edelleen sektorin taloudellisen selkärangan alueella. Maatalouden markkinatuloista maidon - ja naudanlihan osuus on edelleen 70–80 % ja sen korvaaminen esim. peltoviljelyllä on mahdotonta. Parlamentaarinen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmä esittää loppuraportissaan toimia elintarvikeketjun toimintaedellytysten parantamiseen, ruoantuottajien aseman parantamiseen elintarvikeketjussa sekä huoltovarmuuden ja alkutuotannon pitkän aikavälin toimintaedellytysten varmistamiseen **koko maassa**.
*Toivomme, että työryhmän toimenpide-ehdotukset huomioidaan hallitusohjelmassa hallituksen kokoonpanosta riippumatta. **Maatalouden ja ruoantuotannon säilyminen koko maassa on Suomen yhteinen asia.****

Toivomme teidän alueemme kansanedustajina vievän viestiä eteenpäin, jotta voimme varmistaa kotimaisen ruoantuotannon jatkumisen tulevaisuudessa myös Itä- ja Keski-Suomessa.

Toisen kokouksen aiheena 24.10 Hirvensalmella oli uusi pakastekuivausteknologia ja sen mahdollisuudet avata uusia vientimahdollisuuksia pk-yrityksille elintarvikeketjussa. FrostDry Oy:n edustaja Hannu Tamminen esitteli ensimmäisen kaupallisen kokoluokan laitteiston koetuloksia ja teknologian mahdollisuuksia edistää ruokavientiä erityisesti pitkää säilyvyyttä vaativille markkinoille.

Keskustelussa nousi esille pitkäjänteisen vientiohjelman tarve elintarvikkeille, joilla pystymme vahvistamaan suomalaista maabrändiä ja tukemaan myös pk- yritysten vientiponnistuksia isojen yritysten rinnalla. Toiveena oli myös saada uudesta pakastekuivausteknologiasta veturi tuotekehitykselle IKS alueelle.

Lisäksi keskusteltiin valiokunnan roolista ja painotuksista tulevaisuudessa. Toimintaa toivottiin suunnattavan jatkossa aluekehitykseen vaikuttamiseen, uusiin innovaatioihin ja yrittämisen mahdollisuuksien

tutustumisiin. Järjestön valiokunta- ja verkostouudistuksen kokonaisuudesta riippuu myös IKS alueen valiokuntien tulevaisuus ja toimintamallit, joihin palataan viimeistään syksyllä 2024.

ERIKOISKASVIT

Erikoiskasvivaliokunta kokoontui 2 kertaa. Ensimmäisessä kokouksessa 31.3. käsiteltiin markkinatilannetta, tulevan satokauden näkymiä ja tukivalvonnan muuttumista satelliittivalvonnaksi.

Toisessa kokouksessa marraskuussa käsiteltiin satotilannetta ja meneillään olevia edunvalvonta-asioita. Sateinen syys aiheutti erikoiskasveille laatuongelmia. Keski-Euroopassa oli myös vaikeat sääolosuhteet sadonkorjuuaikana.

Komission kestävä kasvinsuojeluaineiden suunnitelma on "ei-sitova" 30 % 2030 mennessä. Viitevuosina ovat 2015–2017. Painotus tulee olemaan käyttömäärissä, ei tehoaineessa. Tätä seikkaa on kritisoitu komissiolle, mutta muutosta ei ole vielä saatu aikaan. Komissiolla tulee olemaan sähköinen järjestelmä, johon käyttötiedot kirjataan. Tukes valmistautuu Suomessa raportointiin. Kasvinsuojeluruiskut tulisivat Trafin rekisteriin.

Ensi kesän Minor Use- lupien hakemista valmistellaan nyt.

Valiokunta evästi Tukesin vierailulle lähtijöitä siitä, että riskit kasvavat tuotannon epäonnistumiselle, jos kasvinsuojeluaineiden käyttöä joudutaan vähentämään radikaalisti. Valiokunta muistutti myös, että lupaprosessi kestää liian kauan, mutta vaikutukset rajoituksista tulevat nopealla aikataululla tiloille. Tukes katsoo vain tehoainetta, ei vaikutuksia ruuantuotantoon.

Keskustelussa nousi esiin tarve työnjohtokoulutukselle. Koulutus tukisi erikoiskasvitilojen työnjohtajien osamista ja toimisi myös mahdollisena verkostoitumispaikkana. Koulutuksen ajankohdan pitäisi olla talvikausi ja sen pitäisi loppua ennen maaliskuuta. Vastaavantyyppinen koulutus on ollut tarjolla Varsinais-Suomessa. Toisena asiana keskustelussa nousi esiin myös tarve tilalle tilattavasta ensiapukoulutuksesta.

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Antti Vauhkonen Etelä-Savosta.

PELTOKASVIT

Kokouksia oli 2, molemmat Teams-yhteydellä, 24.2.2023 sekä 13.11.2023. Tarkoitus oli kokoontua myös livenä Okran yhteydessä, mutta vähäisen osallistujamäärän vuoksi se peruttiin.

Puheenjohtajana vuonna 2023 toimi Kimmo Laamanen ja varapuheenjohtajana Osmo Koponen, sihteerinä Sari Hintikka.

Vuoden ensimmäisessä kokouksessa Max Schulman kertoi Golden Fields-hankkeesta, jonka avulla olisi tarkoitus viedä laadukasta suomalaista heinää Lähi-Itään. Tarvetta puhtaalle heinälle on kovasti ja toiminnan oletetaan laajenevan Suomessa.

Toisessa kokouksessa Taru Antikainen alusti tuottajaorganisaatioista sekä niiden perustamisesta. Koettiin, että tämä voisi olla Itä- ja Keski-Suomessa hyvinkin varteenotettava vaihtoehto etenkin, vaikka kuminan viljelyssä. Seurataan nyt toteutuvien tuottajaorganisaatioiden kehittymistä ja pohditaan, toimisiko tämä myös meidän alueellamme.

Liha

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa. Valiokunta antoi vuoden aikana kolme tiedotetta julkisuuteen ja päättäjille. Valiokuntalaiset osallistuivat MTK:n liha-alan verkostojen toimintaan. Valiokunnalle tiedotettiin liha-alan ja maatalouspolitiikan asioista. Valiokunnalla oli käytössä Teams-tiimi. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Lauri Jaatinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Paavo Sävilammi Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

17.3. Kokous oli etäyhteydellä

Kokouksessa keskeiset käsiteltävät asia olivat:

Kokouksessa valiokunta järjestäytyi. Kokouksessa käsiteltiin mm. metsäkatoasetuksen tilanne, tukimaksujen aikataulu, tukimuutosten tarpeita ja salmonellavakuutusten tilanne. Panosten kustannusten nousut ovat taitumassa, korkojen nousu puolestaan kurittaa lihatiloja.

Valiokunta päätti tehdä tiedotteen, jossa esitetään myös toimenpiteitä:

Suomalainen liha tuo ruokaturvaa ja on tärkeä osa huoltovarmuutta

Lihantuotanto on suomalaisen elintarviketeollisuuden suurin toimiala. Itä- ja Keski-Suomessa tuotetaan nurmiviljelyyn sopivien peltojen johdosta valtaosin naudanlihaa ja pienessä määrin sianlihaa. Suomalainen liha tuo ruokaturvaa ja on tärkeä osa huoltovarmuutta. Suomalainen liha on lähiruokaa ja eläinten rehu tulee pääsääntöisesti omilta pelloilta. Pohjoinen maaperämme soveltuu hyvin rehuntuotantoon, mutta on hankalammin hyödynnettävissä muiden elintarvikkeiden tuotantoon. Eläinten terveys ja hyvinvointi turvataan kaikissa tuotannon vaiheissa ja monilta osin yli lainsäädännön tason. Suomalainen liha on vapaata salmonellasta ja kasvuhormoneista. Antibioottien käyttö on lihantuotannossa hyvin vähistä muihin maihin verrattuna.

Haluamme pitää kiinni korkeasta lihanlaadusta. Jotta tässä, onnistumme, tarvitsemme toimia mm. salmonellan torjuntaan ja vakuuttamiseen. Salmonellavakuutusten hinta on noussut etenkin sikatiloille kohtuuttoman kalliiksi. Tilojen talous ei kestä kasvanutta vakuutus kustannusta. Tuotannon pitäminen salmonellavapaana vaatii useita valtion tukitoimenpiteitä. Tarvitaan bioturvaa tukevia tukiratkaisuja investointitukiin sekä valtion salmonellarahastoa, josta rahoitetaan salmonellasaneerauksien kustannuksia. Tarvitaan jatkoa lopetettujen eläinten korvauksiin sekä salmonellan erityisvakuuksien ja salmonellavalvontaohjelmaan.

Lihatilojen kannattavuuskriisi ei ole ohi. Kustannustaso on jäänyt korkealle tasolle ja tuottajahintojen nousu ei ole riittänyt kattamaan kulojen nousu. Kustannusten nousua vauhdittaa nyt etenkin korkojen nousu, mikä tuo suuret lisämenot pääomavaltaiselle lihantuotannolle. Huonon kannattavuuden johdosta luopumista ja kasvatuspaikkojen vähentämistä on jo niin paljon, että lihantuotantoon tarkoitettujen vasikoiden välitys on pahasti ruuhkautunut. Teollisuuden on pystyttävä puolustamaan kotimaisen lihan hintaa tässä tilanteessa. Vientimahdollisuudet tulee nyt käyttää täysimääräisesti hyväksi.

Lihatilojen taloutta uhkaa tukimaksujen siirtymä. Tukimaksuja on siirtymässä, lokakuulta joulukuulle ja joulukuulta vuoden 2024 helmi-huhtikuulle. Lihatilojen maksuvalmius ei millään kestä tukimaksujen siirtymiä. Maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston ja poliittisten päättäjien on tehtävä kaikki mahdollinen, että tukien ennakkomaksujen mahdollisuus saadaan käyttöön. Maksun tulee alkaa viimeistään lokakuussa. Tässä on pakko onnistua, asia on huoltovarmuuskysymys. Ruokaa tuottavia tiloja ei saa päästää kaatumaan siksi, että hallinto ei pysty maksamaan viljelijöille kuuluvia rahoja niin, että viljelijäkin voi maksaa laskunsa ajallaan.

24.4. kokous oli Savonlinnassa Jukka Nousiaisen Mäntyselkä OY:n nautatilalla.

Kokoukseen oli kutsuttu IKS- alueen kansanedustajia, tiedotusvälineiden ja lihatalojen MTK:n edustajia.

Kokoukset keskeiset asiat olivat:

Kokouksessa käytiin keskustelua liha-alan ajankohtaista kehittämis- tukiasioista ja hallitusohjelman tavoitteista. Keskustelua oli mm nautatilojen kannattavuudesta, vasikka – ja eläinliikenteestä,

metsäkatoasetuksen vaikutuksesta, lihavaliokunnan ja verkostojen toiminnan kehittämisestä. Toivottiin aluevaliokuntien MTK:n lihavaliokunnan yhteistyön tiivistämistä.

Markkinatilanteesta todettiin, että arvo-osien kauppa ei käy hyvin. Kauppa seuraa tarkasti panoshintojen muutoksia. Investointitukien avaamisesta keskusteltiin myös. MTK ottaa siihen kantaa kesän ja alkusyksyn aikana. Selvyys asiaan on hyvä saada. Yhteistä kantaa tulee hioa. Sopimustuotannon kehittämistä tulee tehdä myös naudanlihantuotannossa. EU:n elpymisrahasto olisi otettava Itä- ja Keski-Suomessa käyttöön. Tilojen pääomittaminen ja vakuuksien järjestäminen tärkeää, jotta tuotantoon voidaan investoida.

Valiokunta antoi kokouksesta julkisuuteen ja kansanedustajille seuraavaan tiedotteen:

Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen lihavaliokunta pitää välttämättömänä, että uusi hallitus tarttuu viivyttelämästä turvaamaan kotimaisen ruuan riittävyys myös lihan osalta. Maatalouden Parlamentaarinen kannattavuustyö-ryhmän tavoitteet pitää viedä eteenpäin. Näitä on mm. elintarvikeketjun toimintaedellytysten parantaminen, ruuantuottajien aseman parantaminen elintarvikeketjussa ja huoltovarmuus ja pitkän aikavälin toimintaedellytysten turvaaminen. Lisäksi MTK ja ETL ovat ehdottaneet hallitusohjelmaan ruoka-alan kasvuo-ohjelmaa edellisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Lihavaliokunta nostaa konkreettisina asioina jo tulevalle kasvukaudelle

- Maatilojen käyttöpääomarahoitukseen tarvitaan korkosuojaus ja vakuuksien järjestäminen myös eläinlutoihin.
- Maksuvaikeuksissa olevien tilojen lainojen järjestelyohjelmat
- Tulevaan tukimaksujen viiveeseen tarvitaan valtion väliaikainen rahoitus jo syyskuussa
- Korvauskelvottomat alat tulee ottaa korvauskelpoisuuden piiriin sen mukaisesti, kun korvauskelpoista alaa on poistunut tai poistuu tukihakemuksilta. Korvauskelpoisuuden siirron kauppamalli maanomistajin välillä tulee muuttaa niin että korvauskelpoisuuden siirto hoidetaan hallinnollisena hakuna ELY:n alueella.
- Kotieläintuotannon supistumisesta säästyvät varat on käytettävä täysimäärisesti jatkavalle tuotannolle.
- Tuotannon kehittämistä estävää EU:n ja kotimaiset lainsäädäntöä tulee muuttaa esimerkkeinä mm. EU:n metsäkatoasetus ja Suomen lannoitelain tulevat rajoitukset karjanlannan käytölle.

Pitemmällä aikavälillä tulee tehdä maataloustukijärjestelmän remontti. Se on aloitettava nykyisen Cap 2027 ohjelman välitarkastuksella. Painopistee tulee tukien maksussa siirtää ruuan tuottamisen tukemiseen. Myös kotieläintuotannon ongelmakohtat tulee ratkaista mm. luonnonhaittakorvauksen kotieläinchorotuksen poistamisen kompensointi ja eläintenhyvinvointikorvauksen saaminen kattavammin koskemaan kaikkia lihantuotannon aloja kuten hieho- ja vasikkakasvattamoja.

Itäinen Suomi sisältäen myös Keski-Suomen tarvitsee oman investointiohjelman EU:n itäisen ulkorajan elpymis- ja kehittämisrahaston kautta alueen maatalouden ja elintarvikejalostuksen kehittämisen tukemiseksi. Asia tulee kirjata hallitusohjelmaan.

Syksyn kokouksessa vierailtiin Lauri Jaatisen tilalle tutustumamassa biokaasulaitokseen. Kokouksessa käsiteltiin:

Ruokaviraston maksujärjestelmissä on vielä ongelmia. Nautapalkkioiden maksua ei saa teknisten ongelmien takia mitenkään tämän vuoden puolelle ja maksut ovat vasta helmikuussa. Erityisesti ongelma on AB- alueen nauta- ja maitotiloilla, jossa iso osa tuista siirtyy seuraavan vuoden puolelle. Myös EHK- maksut siirtyvät seuraavalle vuodelle, asialla on iso merkitys etenkin sikatiloille. Biotooppitukien siirtymien ongelma emojen ja lammastiloille. Tukien maksu tulee saada aikaisemmaksi 204 ja niille pitää olla eräpäivät-

Sianlihan tuotannossa haasteita on etenkin eläintaudit, sikarutto. Salmonellan varalle on oltava salmonellarahasto. Naudanlihan tuotantoa vaivaa heikko kannattavuus. Välikasvatusvasikoiden paikat eivät ole tasapainossa. Hiehoja ja lehmiä teurastetaan nyt paljon ja ruuhkaa on.

Investointitukien avaamisesta on keskusteltu ja linjauksia on, että ne avataan naudan osalta maaliskuussa. Investointien käynnistyminen menee kuitenkin vuoteen 2025, koska suunnittelu vie aikaa ja korkeat korot ja rahoituksen saatavuus vähentää investointimahdollisuuksia. Itä-Suomen asema tulee huomioida investointien avaamisessa.

Valiokunta antoi kokouksesta seuraavan tiedotteen, joka meni tiedotusvälineiden lisäksi myös kansanedustajille.

Maataloustukien maksut siirtyvät merkittävästi myöhemmäksi, kuin mitä aiemmin on ollut. Lokakuussa maksettuja tukia siirtyy yli 400 miljoonaa euroa joulukuulle. Marras- joulukuussa maksettuja tukia siirtyy maksettavaksi seuraavan vuoden kevääseen ja kesään, kuten nautapalkkion 1. erä ja sikatilojen eläintenhyvinvointikorvaus.

Maatilojen rahoitustilannetta myöhemmät maksuajat heikentävät merkittävästi. Maataloustuilla maksetaan tuotantoon kuuluvia välttämättömiä kustannuksia, kuten peltojen vuokrat, lainojen lyhennykset ja korot, koneurakointi laskut ja satokaudelle hankittuja tuotantopanoksia. Ilman tukia maatilojen kassavarat eivät riitä maksujen hoitamiseen eräpäivinä. Maatilojen laskuja jääkin nyt enemmän rästiin ja maksuille haetaan useammin lisäaikaa. Kauppiat ja urakoitsijat joutuvat odottamaan saataviaan kuukausia pidempään. Erityisen kestävämmäksi tilanne on muodostumassa aloilla, jossa tukien osuus on suuri, kuten naudanlihan tuotannossa. Siirtyvät määrät ovat niin suuria, että niitä ei voi korvata millään muilla yritys- tai palkkatuloilla.

Itä- ja Keski-Suomen lihavalioikunta vaati Ruokavirastoa ja Maa- ja metsätalousministeriötä ratkaisemaan tukimaksujen tekniset ongelmat. Niin, että nautapalkkiot saadaan maksuun joulukuussa. Sikatilojen eläintenhyvinvointikorvaus tulee maksaa mahdollisimman ajoissa vuoden 2024 alussa, eikä vasta kesäkuussa. Tukimaksuille tulee antaa tarkat päivämäärät. Tarkat päivämäärät tarvitaan tilojen väliaikaisen rahoituksen järjestämiseen ja maksamattomien laskujen maksuajoista sopimiseen.

Ruokaviraston ja Maa- ja metsätalousministeriön tulee aloittaa välittömästi toimet, että vuoden 2024 tukien maksujen eräpäivät aikaistuvat ja ne ilmoitetaan tarkasti tuen saajille. Tavoitteellinen maksuaikataulu, jossa ilmoitetaan arvioitu maksukuukausi ei riitä maataloille eikä maatalouden rahoittajille. Tarvitaan tieto eräpäivistä, milloin maksut ovat maatilojen tileillä. Maa- ja metsätalousministerin ja viime kädessä koko hallituksen tulee varmistaa se, että maatalouden tukien maksut tapahtuvat sovitusti ja sillä aikataululla, että maatilojen häiriötön toiminta voi jatkua.

Tukimaksujen myöhempi maksuaika tarkoittaa maataloille yli 5 miljoonan euron lisääntyneitä rahoituskuluja. Tämä on jotakin muuta mitä hallitusohjelma lupasi, ettei valtion toimesta aiheuta maataloudelle lisäkuluja. Pahimmillaan tukimaksujen siirtyminen on johtanut päätöksiin luopua kokonaan tuotannon nostosta, koska rahoituksen järjestäminen ei ole ollut enää mahdollista.

Valiokunta vetoaa vielä pankkeihin, että tukimaksuista johtuviin maksuongelmiin löydetään kullekin tilalle toimiva kohtuuhintainen ratkaisu. Pankkien korkokatteet ovat suuret, joten nyt olisi yhteiskuntavastuun paikka pankeillakin huolehtia maatilojen rahoituksen turvaamisesta ilman ylimääräistä kuluja ja koronkiskontaa.

MAITO

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Tuomas Pietiläinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Perttu Sirviö Pohjois-Savosta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Jari Kauhanen MTK-Pohjois-Savosta. Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Valiokunnan vuoden ensimmäinen kokous oli Valion Jyväskylän meijerillä yhdessä eteläisen alueen maito-valiokunnan kanssa 9.3.2023.

Valiokunnat ottivat kokouksessa kantaa vasikkaruuhkaan ja nautaketjun toimivuuteen.

Omassa osuudessa valiokunta keskusteli CAP 27 ratkaisun ja kansallisen paketin vaikutuksesta kotieläintuotannolle ja koko IKS alueen maataloudelle, joka on selvästi miinusmerkkiseksi. Valiokunta toivoi IKS-alueen MTK liittojen ottavan asian vakavaan keskusteluun MTK:n keskusliiton ja ministeriön kanssa. CAP27 ohjelman valmistelussa Järvi-Suomen alueen kotieläintuotannon alenemisen pysäyttäminen oli yksi ykköstavoitteista, mutta mitään konkreettista toimenpidettä alueelle ei saatu esimerkiksi investointitukiin tai vakuuksiin liittyen.

Tulevan ohjelmakauden, joka alkaa 2027-2030 vuosien välimaastossa valmistelu on jo alkanut ja nykyinen maatalouskomissaari Wojciechowski tulee antamaan nykyisen komission linjaukset asiaan vuoden 2024 alussa. Valiokunta näki tärkeäksi, että Järvi-Suomelle pyritään jatkossa saamaan omat painotukset uuteen CAP ohjelmaan ja edunvalvontatyö tätä varten aloitetaan jo tänä keväänä.

Uuden hallitusohjelman osalta tärkeintä on valtionvarain ministeriön ehdottamien pohjoisen tuen ja LFA tukien leikkausten torjuminen. Valiokuntien mielestä kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus ovat tällä hetkellä niin tärkeitä argumentteja kotimaisen ruokaketjun puolesta, ettei niitä voida sivuuttaa edes valtion taloustal-koissa.

Eläinlääkäri tilanne vaihtelee IKS alueen sisällä paljon karjatilatiheyden ja kaupunkien läheisyyden mukaan. Asiasta keskusteltiin myös maitovaliokuntien yhteisessä osiossa. Eläinlääkärien toimeentulosta kannettiin huolta erityisesti niillä alueilla, jossa karjatilat ovat harvassa. Onkin tärkeää, että eläinlääkintälain uudistuksen yhteydessä kunnan eläinlääkärit voivat edelleen säilyttää pieneläinoikeudet toimeentulon turvaamiseksi.

Tuotantoeläimiin keskittyneen eläinlääkärikoulutuksen saaminen Itä-Suomen yliopistoon Kuopioon, olisi puolestaan erityisen tärkeää tuotantoeläinosaamisen turvaamisen kannalta.

Kokouksen tiedote: Vasikkaruuhka on purettava koko ketjun yhteistyöllä

Useimmat maitotilat tarvitsevat syntyville sonnivasikoille ja lihahiehoivasikoille jatkokasvattajat. Vasikoiden välitys on pahasti ruuhkautunut. Osa vasikoista on odottanut jatkokasvatukseen siirtymistä viikoista useisiin viikkoihin. Ruuhka ei ole jäänyt lyhytaikaiseksi kuten toivottiin. Ruuhka aiheuttaa maito, vasikka- ja nautatiloilla suuria taloudellisia ja tuotannollisia tappioita sekä merkittävää lisätyötä. Eläinten hyvinvoinnista ja tukiehtojen täyttämistä on pidettävä kiinni kaikissa olosuhteissa. Maito-, vasikka ja nautatilojen yrittäjien ja työntekijöiden jaksaminen on koetuksella lisätyön, epävarmuuden, talous- ja tukiehtojen täyttämisen aiheuttamien paineiden johdosta.

Ruuhkan syntymiseen on monia syitä. Yksi syy on nautapalkkioiden uudistuksen yhteydessä tullut 2 kk:n tilalla pitoaika tammi-helmikuussa, joka pysäytti sonnien myynnin teuraaksi. Toinen on eläintenhyvinvointikorvauksen ehtojen muutos, sonnitiloilla on vähemmän eläimiä karsinoissa ja vasikoita on siten otettu kasvatukseen vähemmän. Nämä ongelmat vasikkavälitykseen ovat tulleet tukijärjestelmän kautta. Ongelmien syntyminen on ollut tukivalmistelijoilla ja päättäjillä tiedossa, mutta niihin ei puututtu kuten olisi pitänyt. Tukijärjestelmien muutokset tulee jatkossa tehdä niin, ettei niistä aiheudu näin suuria ongelmia, kuten nyt on käynyt.

Muita syitä vasikkaruuhkaan on naudanlihantuotannon heikko kannattavuus ja sitä kautta tuotannosta luopuvia tiloja on paljon. Vasikat ostetaan yleensä teurastamoiden järjestämällä rahoituksella. Kokojen nousu on kallistanut rahoitusta ja osalla tiloilla rahoituskatto on tullut täyteen ja siksi tilat eivät pysty enää ostamaan täyttä määrää eläimiä. Naudanlihantuotannon kannattavuus- ja rahoitusongelmien ratkaisemisen päävastuu on teurastamoilla.

Nautatilojen investoinnit ovat pysähdyksissä eikä investointeihin tällä hetkellä myönnetä tukea. Pitkään näin jatkuessa nautatilojen kehitys pysähtyy ja tuotannosta luopuminen edelleen vauhdittuu. Nautatilojen investoinnit tulee avata harkiten ja markkinat huomioiden. Kasvatuspaikkojen ja syntyvien vasikoiden suhdetta tulee koko ketjun seurata reaaliaikaisesti ja tulevaisuutta ennakoiden. Nautojen loppukasvatuspaikkojen tulee aina vastata syntyvien lihaksi tarkoitettujen sonni- ja lehmävasikoiden määrää niin emolehmä- tuotannon, kuin maitorotuisten osalta. Nautatilojen uusilla investoinneilla ei saa vaarantaa olemassa olevan tuotannon jatkuvuutta ja kannattavuutta. Nyt suunnitteluun lähtevät investoinnit vaikuttavat vasta kahden vuoden päästä. Sitä ennen vasikkaruuhka on saatava tasapainoon koko ketjun yhteistyöllä ja yhteisillä päätöksillä.

Valiokunnan kokous 1.12. ja vierailu Tero Lahden Paavolan maitotilalla, jossa tutustuttiin biokaasulaitokseen.

Robert Harmoinen esitteli Suomen Lantakaasu OY:n toimintaa ja ratkaisuja biokaasun tuotantoon. Kiuruvedelle on tulossa suuri keskitetty biokaasulaitos, jossa biokaasu jalostuu nestemäiseksi ja liikennekäyttöön sopivaksi. Keskitetyn laitoksen lisäksi tulee satelliittilaitoksia, joista raakakaasu siirretään Kiuruveden laitokselle. Kun pilottilaitokset saadaan toimimaan, mallia on tarkoitus laajentaa ainakin yhdelle tai kahdelle uudelle alueelle. Logistiikkahaasteita on ollut paljon ratkaistavana, mutta se on myös ratkaistavissa.

Kokouksessa Marjukka Mattio puhui ajankohtaisia asioita maitomarkkinoista. Maailmanmarkkinahintojen lasku näyttää taittuneen ja keskimäärin hinnat ovat pysyneet pitkälti paikallaan. Maidon markkinamarginaali on laskenut selvästi talveen tultaessa, mikä on johtunut pitkälti muuttuvien kustannusten kasvusta - erityisesti energian hinnan kohdalla.

Rakennemuutos jatkuu maassa pitkälti samanlaisena kuin aiemmin, maitotilojen määrän laskiessa noin 8 prosenttia tänä vuonna. Karjakokojen kasvu ja keskituotoksen lähes kahden prosentin kasvu kuitenkin lisäävät tuotosta siten, että kotimaan tuotannon ennustetaan edelleen laskevan vain noin prosentin edelliseen vuoteen verrattuna.

Valiokunta keskusteli mm. metsäkatoasetuksesta, jonka kansallinen toimeenpano ei ole juurikaan edennyt. Keskusteluissa oli myös EU:n eläinten kuljetusasetus. Kaavailtu 5 viikon kuljetusikä ja tätä nuorempia eläimiä koskeva lyhennetty kuljetusmatka ovat haasteellisia etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Maatalouspolitiikan muutoksia tarvitaan. Kotieläinkorotuksen poistuma kompensointi ei ole täysimääräinen. Tukien maksuaikatauluun tarvitaan myös aikaistamista. Eläinpalkkioiden maksunajankohta on kestävä AB- alueen maito- ja nautatiloille.

Kokouksen tiedote: Vauhtia tilatason biokaasutuotantoon

Biokaasu on kotimainen energiamuoto. Sen käyttö parantaa Suomen energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Kotimaisessa tuotannossa on merkittävää lisäyspotentiaalia. Esimerkiksi maatalouden yhteydessä tapahtuva biokaasun tuotanto yli kaksinkertaistui vuonna 2022, ja suunnitelmassa on lisäyksiä tuotantoon kuten esim. Suomen Lantakaasu Oy:llä erittäin merkittävistä biokaasun tuotantoyksiköistä.

Luonnonvarakeskuksessa on laskettu, että maatalouden biomassoja riittää sekä paikallisiin pieniin laitoksiin, useamman maatilan yhteisiin laitoksiin sekä myös ison mittakaavan biokaasulaitoksiin.

Hyvin alkanut kehitys tilatason biokaasulaitosten rakentamisesta on nyt kuitenkin ollut jokin aika pysähdyksissä. Syinä on mm. korkealla olevat korot ja pankkirahoituksen hyvin kireät ehdot. Monella maitotilalla biokaasuun investointi pysähtyy juuri liian suuren velkamäärään, lisää velkaa ei haluta ottaa eikä antaa.

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta pitää tärkeänä, että myös tilatason biokaasulaitosten investoinnit ovat jatkossa kannattavia ja niitä tehdään. Maitotilat ovat Itä- ja Keski-Suomessa hajallaan ja suuren kokoluokan tiloja on vähän. Tämän takia kaikilla alueilla ei voi hyödyntää keskitettyjen ja satelliittilaitosten mahdollisuuksia.

Kannattavuus- ja rahoituskysymykset tulee ratkaista, jotta investoinnit lähtevät liikkeelle. pankkirahoituksen lisäksi on tarvetta esim. leasing-tyyppiselle rahoitukselle. Biokaasutuotannon tukemisen ja rakentamisen hallinnollisia esteitä tulee purkaa, kuten esimerkiksi se, että tuetuista maatilamittakaavan laitoksista ei voi tilan omaa kulutusta suurempaa energiamäärää. Myös lupa- ja rahoituspäätöksiä tulee nopeuttaa ja sujuvoittaa.

Parhaimmillaan biokaasutuotanto tuo maitotiloille lisää kannattavuutta, lisää omavaraisuutta energian ja lannoitteiden suhteen. Uuden tekeminen ja alan kehittäminen lisää uusien yrittäjien ja nuorten kiinnostusta alaa kohtaan. Siksi on myös tärkeää, että pidetään vauhti yllä biokaasuinvestoinneissakin koko Itä- ja Keski-Suomen alueella.

LUOMU

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kerran. Toinen suunniteltu kokous peruuntui yhteen sattumien johdosta joulukuulta. Valiokuntalaiset osallistuivat myös valtakunnalliseen luomualan toimintaan. Valiokunnalle tiedotettiin luomualan ja maatalouspolitiikan asioista. Valiokunnalla oli käytössä Teams-tiimi. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tuomo Tikka Pohjois-Savosta ja varapuheenjohtajana Marisa Hukkanen Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

3.3. kokous Varkaudessa Ravintola Kaks Ruusu ja etänä.

Valiokunnan keskeiset käsiteltävät asia olivat;

Luomuasiantuntija Lumi Drozzin, MTK:sta kertoi luomun ajankohtaista teemoista. Luomu yleisesti pärjää kriisissä hyvin. Yhdysvalloissa luomumyynti noussut vuodesta 2008 lähtien luomuruoan myynti: 61,9 miljardia dollaria (2020) Euroopassa ennätyskelliset 54,5 miljardia euroa (2021), mutta uskotaan kääntyneen laskuun viime vuonna. Ranskassa luomutuottajat yhdessä vaativat valtiolta enemmän tukea. Saksassa tavoite saavuttaa 30% luomutuotantopinta-ala; ravintolat ja ruokalot ottavat enemmän luomua tarjontaan. Virossa luomuruokabuumi laskevien energiahintojen ja kutistuneen hintakuilun ansiosta. Suomessa luomumyynti 375 miljoonaa euroa (2022), kuluttajat valitsevat hinta edellä.

Maitoalla on luomutuotantoon investoitu paljon viime vuosina. Tarjonta kasvanut ja tuotantometodit parantuneet. Kuluttajien heikentynyt ostovoima ja kasvaneet kustannukset kurittaneet luomutuottajien kannattavuutta. Puheita tavanomaiseen tuotantoon siirtymisestä on ollut Ruotsissa, keskustelu rantautunut myös Suomeen. Viimeisin tilanne (tammikuussa) on, että luomumaitotilallisia ei ole siirtynyt tavanomaiseen tuotantoon vielä.

Luomu 2.0 hankkeen vuoteen 2030 tähtäävän suunnitelman tavoitteena on, että 25 prosenttia peltoalasta on luomutuotantoalaa, luomukeruuala on kaksikertaistunut 14 miljoonaan hehtaariin ja viljeltyä kalaa tai muita vesiviljelytuotteita on saatavilla kotimaan markkinoilla sekä vientiä varten.” Toimeenpanosuunnitelma on julkaistu helmikuussa ja se painottaa tutkimukseen, neuvontaan, koulutukseen ja keskinäiseen yhteistyöhön panostamista. Yhtenä tavoitteena on tehdä Suomesta luomuruoan vientimaa.

Luomussa on korkeat kustannukset ja heikko kannattavuus ongelmana. Ammattitaitoisten työntekijöiden löytäminen myös haastavaa. Maatalousyrittäjät ja ruoan tuottajat kohtaavat enemmän haasteita taantumassa kuin muut alat kuluttajien mieltymykset ja arvot kulutuksessa vaikuttavat myyntiin. Eurooppalaisilla luomukuluttajilla on omia erityispiirteitä.

Tuottajilla on käytössä tuttuja ja uusia toimenpiteitä, tuotantokäytännöt ja tehokkuus suunnittelu ja ennakointi uudet teknologiat. Mahdollisuuksia on myös markkinoilla, kysyntä kasvaa maailmalla

Eurooppa ja Pohjois-Amerikka kasvussa ja myös kasvipohjaiset tuotteet nousussa. Cap 27 tavoite 20 % luomualasta on tavoite, ei pakote. Kuluttajia ei voi pakottaa ostamaan, kasvun on tapahduttava markkinaehtoisesti. Rahoitus tukee 20% tavoitetta. Investointituet myös luomulle.

Mitä muita tarpeita luomukentällä on? Esim. Proluomu: kuluttajaymmärrys ja -tietoisuus nousuun EU-rahoitteisesti. Luomusta ei ole samalla tavalla dataa kuin tavanomaisesta tuotannosta. Pohdit-
tavaksi jäi miten luomun ylläpitoa erityisesti esim. maito ja kananmuna, myös tavanomaisessa tuotannossa
kamppaillaan. Onko arvoa siirtyä tavanomaiseen?

Keskustelussa nousi vielä esille markkinoilla erottuminen, isot toimijat eivät panosta riittävästi luomubrändiin.
Luomun hiilen sidonnasta keskusteltiin myös.

Valiokunnan esitykset ja kannat kokouksessa

Valiokunnan päätti antaa seuraavaan tiedotteen:

*Luomutuotanto on tärkeä osa kestävästä ruokajärjestelmästä ja huoltovarmuutta. Luomussa pyritään mahdolli-
simman suureen omavaraisuuteen tuotannossa käyttävien panosten suhteen. Luomuviljelylle on asetettu
uudelle Cap-ohjelmakaudelle määrälliseksi tavoitteeksi kasvaa 20 prosenttiin peltopinta-alasta. Tavoitetta
kohden lähdetään takamatkalta ja edellytykset tavoitteen saavuttamiseksi vaatii nopeita päätöksiä luomutuot-
annon kasvun esteiden poistamiseksi.*

*Viljelijän luomutuotteista saatava hinta laskenut lähes samalle tasolle kuin tavanomaisesta saatava hinta.
Luomu ei kasva enää markkinoilla. Heikentyneen kysynnän, kohonneiden kustannusten yhä tiukemmaksi
muuttuvien luomuehtojen johdosta erityisesti luomukotieläintiloja on siirtymässä tavanomaiseen tuotantoon.*

*Kun markkina ei kasva, ei luomualaa tule kasvattaa tukivetoisesti. Ensin tulee saada luomumarkkinat tasa-
painoon ja sitten kasvattaa luomualaa markkinoiden kysynnän mukaan. Valiokunta haastaa elintarviketeol-
lisuuden panostamaan luomuun, jotta luomun kasvun tavoitteet on mahdollista saavuttaa.*

*Luomutuen maksu on esitetty siirrettäväksi hakuvuoden lokakuulta seuraavan vuoden huhtikuuhun. Viljelyn
kustannukset pystyttävä maksamaan viljelyvuoden aikana. Tuotteista saatava hinta ei kata viljelykustannuk-
sista kuin osan, siksi tukien maksujen ajankohdalla suuri merkitys tilojen maksuvalmiuden kannalta. Kaikkien
tukien maksuun tulee saada ennakomaksujen järjestelmä ja ennakoiden maksut on aloitettava lokakuussa
kuten oli päättyneellä ohjelmakaudella. Myös luomutuen ennakko on maksettava lokakuussa.*

*Polttoöljyn ja dieselin kustannusten alentamisella on tärkeä merkitys luomutiloille. Energiaveropalautus on
jatkettava täysimääräisesti EU:n sallimissa rajoissa kuten oli vuoden 2021 osalta.*

*Luomun tarkastus- ja lupamaksut ovat merkittävä kuluerä ja ajaa erityisesti pieni erikoiskasvituotantotiloja
pois luomusta. Myös valvojen saaminen alalle alkaa olla hankalaa nykyisillä maksu- ja korvauskäytännöillä.
Tehty muutos valvontamaksuihin ei ole riittävä. Valiokunta esittää tarkastus- ja lupamaksuista luopumista.
Samalla luomutilojen valvontaa voi kehittää enemmän omavalvonnan suuntaan.*

*Korvauskelvottomat pellot on osa tuotantoa kehittävien kotieläintilojen rehuomavaraisuutta. Ilman korvaus-
kelpoisuutta ei saa luonnonhaitta- eikä ympäristökorvausta, eikä luomutukea. Korvauskelvottomia aloja tulee
ottaa korvauskelpoisuuden tukihaussa ns. jonotusjärjestelmän kautta niin, että korvauskelvottomien peltojen
jonoa voidaan poistaa sitä mukaa, kun korvauskelpoista peltoa poistuu viljelystä.*

OSAAMINEN JA HYVINVOINTI

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2023. Ensimmäinen kokous oli Teamssin välityksellä 3.2.2023 ja
toinen järjestettiin hybridinä Jyväskylässä 18.9.2023 MTK-Keski-Suomen toimistolla. Valiokunnan puheen-
johtajana toimi Sanna Hämäläinen, sihteerinä Sari Hintikka ja varasihteerinä Heini Mämmi.

Syksyn kokouksessa valiokunta päätti tehdä Melalle kannanoton lomituspalveluista sekä viestiä jäsenilleen
maatilojen varautumisesta jäsensähköpostin välityksellä.

Alla ote jäsenviestistä liittyen maatilojen varautumiseen.

Varautuminen vahvistaa

Oletko miettinyt kuinka maatilan työt hoituvat jos sinulle itsellesi tapahtuisi jotain? Tai entäpä puolisollesi? Miten toimintaympäristön häiriöt, kuten pitkä sähkökatko tai vedensaannin ongelmat vaikuttavat tilan toimintaan? Oletteko tehokkaasti varautuneet tarttuvan eläintaudin taltuttamiseen?

Varautumista kannattaa miettiä etukäteen jo silloin, kun asiat ovat hyvin. Valmiiksi mietityt toimintatavat säästävät kriisitilanteissa kallista aikaa ja mahdollistavat niin maatilan, kuin sen asukkaidenkin elämän jatkumisen nopeasti kriisin jälkeen.

Siispä suosittelemme, että tutustutte maavaran sivustoihin. Alla painikkeet, joista pääset tutustumaan varautumisen työkaluihin ja sivustolta saat ladattua ilmaiseksi **varautumissuunnitelmapohjan**.

[Varautumisen työkaluihin pääset tästä](#)

[Pääset tutustumaan varautumisen oppaaseen tästä](#)

Itä- ja Keski-Suomen osaamisen ja hyvinvointivaliokunnan kannanotto lomituspalveluista:

”Lomitusalueuudistuksen myötä useita lomitussyksiköitä laitettiin yhteen. Osa uusista lomitusalueista on toiminut vuoden 2023 alusta, osa taas on ollut toiminnassa jo vuoden 2022 alusta. On ymmärrettävää, että uusien yhteisten toimintatapojen käyttöönotto voi olla haastavaa. Aikaa on kuitenkin kulunut jo sen verran, että alun ongelmat pitäisi olla jo selätetty.

On käynyt ilmi, että alueellamme esiintyy runsaasti ongelmia yhtenäisten toimintatapojen käyttöönotossa ja jopa eriarvoista kohtelua tilojen välillä. Lomitusalueen sisällä on erilaisia käytäntöjä, eivätkä kaikki noudata sovittu toimintatapoja. Esimerkkinä tilanne: hallinto ilmoittaa ilman yhteistä sopimista maatilayrittäjän kanssa lomittajan työajan olevan jatkossa yksiosainen. Lypsykarjatilalla tämä on todella hankala asia, kun kyseessä ei ole robottila. Edellä mainittu tilanne vaatii yrittäjältä myös lomituslain tuntemista, ettei hänen oikeutensa tule poljetuksi. Tilanne on yrittäjiä kuormittava. On ymmärrettävää, että ihmetystä aiheuttaa se, miksi toista yrittäjää kohdellaan samalla lomitusalueella eri tavalla kuin toista.

Valiokunta on huolissaan myös siitä palautteesta, mitä osalta lomittajia tulee. Palaute on koskenut työnjohtaja ja lomittajia on jopa irtisanoutunut epäkohtien vuoksi. Tilanne on erittäin huolestuttava, kun pidettyjä ja työnsä osaavia lomittajia lähtee pois.

Koska Mela tekee sopimukset kuntien kanssa lomitussyksiköiden toiminnasta, tulee Melan myös valvoa, että lomitussyksiköt toimivat lomituslain mukaan kaikilta osin ja että yrittäjien saama palvelu ei riipu siitä, kuka hänen asioitaan hoitaa. Samasta syystä Mela ei voi myöskään jättää huomiotta paikallisyksiköissä esiintyviä työnjohdollisia ongelmia.

MTK liitot tekivät kyselyn lomitusalueiden toiminnasta alkuvuodesta 2023. Tulokset olivat joidenkin lomitussyksiköiden osalta hälyttäviä. Kysely tulee uusia tammikuussa 2024 niin, että kysymykset vastaavat vuoden 2023 kysymyksiä. Tällöin pystytään vertaamaan tilanteen kehittymistä. Esitämme myös, että Mela puuttuu

saadun palautteen perusteella esiintyviin epäkohtiin ja velvoittaa alueemme yksiköiden noudattavan yhteisiä sovittuja sääntöjä lomitusten suhteen.

Lisätietoja antaa:

Valiokunnan puheenjohtaja Sanna Hämäläinen
Valiokunnan sihteeri Sari Hintikka

KULUTTAJATYÖ

Kuluttajatyövaliokunta kokoontui etäyhteyksin kaksi kertaa vuonna 2023; 13.2.2023 ja 6.9.23. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Harri Tuomainen. Kuluttajatyövaliokunta vei eteenpäin asioita vuonna 2023 liittyen muun muassa MTK-materiaalikauppaan, kannusti alueen viljelijöitä osallistumaan osta tilalta päivään sekä kannustivat alueensa yhdistyksiä ja viljelijöitä osallistumaan peltokylttikampanjaan.

Kokkaa kotimaista -kampanja on saanut kannatusta osassa yhdistystä niin, että sitä on alettu tehdä systemaattisesti joka vuosi. Keräilymahdollisuus kaupoissa on helpottanut yhdistysten ruokalähetyksen toimintaa. Ruokamäärä oppilaille on helppo määrittää nykyään Excelissä. Pohjois-Karjalassa on päästy kampanjalla valtakunnallisiin uutisiin.

Kuluttajatyössä sosiaalinen media tulisi valjastaa paremmin kotimaisesta ruoantuotannosta viljelijöille viestimiseen ja kohderyhmät tulisi tavoittaa eri sosiaalisenmedian kanavissa tavoitteellisesti tulevaisuudessa.

MTK-Pohjois-Savon liitto toteutti lisäksi peltokylttikampanjaa valtakunnallisella tasolla. Kampanjan tarkoitus oli selkeyttää suomalaisen ruoan sanomaa kuluttajille hankeen myötä. Apurahalla tuotettiin peltokylttejä MTK-yhdistysten käyttöön. Kampanjaa toteutettiin koko valtakunnan kampanjana, joten vaikuttavuus oli erittäin laaja. Viestintä kytkettiin MTK ry:n kuluttajaviestintään koko vuoden 2023 ajan huipentuen maaseutunuorten joulutuliin. Kampanja toteutettiin MTK-yhdistysten toivealoitteesta.

Kuva. Peltokylttikampanjaan osallistuneiden kuvia #tarinaruoasta tagilla Instagramissa.

Peltokylttikampanjan myötä tuotiin esille ruoan matkan pellolta pöytään; kylttejä asetettiin ympäri Suomea keskeisille paikoille; kylien ja kaupunkien teiden varsilla oleville pelloille. Kylteissä näkyi myös somessa käytettävä kampanjan hashtag (#tarinaruoasta). Kylteillä tuotiin kuluttajaviestintänä esille ruoan tarinaa pellolta pöytään jatkumona aina maaseutunuorten joulutulien kiitosviestiin. Kylttien vallitsevina teemoina toimivat: huoltovarmuus, sadon valmistuminen, suomalainen työ, suomalainen ruoka luo ilmasto- ja ympäristöhyötyjä.

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2023. Ensimmäinen kokous oli Teamssin välityksellä 3.2.2023 ja toinen järjestettiin hybridinä Jyväskylässä 18.9.2023 MTK-Keski-Suomen toimistolla. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Sanna Hämäläinen, sihteerinä Sari Hintikka ja varasihteerinä Heini Mämmi.

Syksyn kokouksessa valiokunta päätti tehdä Melalle kannanoton lomituspalveluista sekä viestiä jäsenilleen maatalojen varautumisesta jäsensähköpostin välityksellä.

Alla ote jäsenviestistä liittyen maatalojen varautumiseen.

Varautuminen vahvistaa

Oletko miettinyt kuinka maatalan työt hoituvat jos sinulle itsellesi tapahtuisi jotain? Tai entäpä puolisollesi? Miten toimintaympäristön häiriöt, kuten pitkä sähkökatko tai vedensaannin ongelmat vaikuttavat tilan toimintaan? Oletteko tehokkaasti varautuneet tarttuvan eläintaudin taltuttamiseen?

Varautumista kannattaa miettiä etukäteen jo silloin, kun asiat ovat hyvin. Valmiiksi mietityt toimintatavat säästävät kriisitilanteissa kallista aikaa ja mahdollistavat niin maatalan, kuin sen asukkaidenkin elämän jatkumisen nopeasti kriisin jälkeen.

Siispä suosittelemme, että tutustutte maavaran sivustoihin. Alla painikkeet, joista pääset tutustumaan varautumisen työkaluihin ja sivustolta saat ladattua ilmaiseksi **varautumissuunnitelmapohjan**.

[Varautumisen työkaluihin pääset tästä](#)

[Pääset tutustumaan varautumisen oppaaseen tästä](#)

Itä- ja Keski-Suomen osaamisen ja hyvinvointivaliokunnan kannanotto lomituspalveluista:

”Lomitusalueuudistuksen myötä useita lomitusyksiköitä laitettiin yhteen. Osa uusista lomitusalueista on toiminut vuoden 2023 alusta, osa taas on ollut toiminnassa jo vuoden 2022 alusta. On ymmärrettävää, että uusien yhteisten toimintatapojen käyttöönotto voi olla haastavaa. Aikaa on kuitenkin kulunut jo sen verran, että alun ongelmat pitäisi olla jo selätetty.

On käynyt ilmi, että alueellamme esiintyy runsaasti ongelmia yhtenäisten toimintatapojen käyttöönotossa ja jopa eriarvoista kohtelua tilojen välillä. Lomitusalueen sisällä on erilaisia käytäntöjä, eivätkä kaikki noudata sovittu toimintatapoja. Esimerkkinä tilanne: hallinto ilmoittaa ilman yhteistä sopimista maatilayrittäjän kanssa lomittajan työajan olevan jatkossa yksiosainen. Lypsykarjatilalla tämä on todella hankala asia, kun kyseessä ei ole robottitila. Edellä mainittu tilanne vaatii yrittäjältä myös lomituslain tuntemista, ettei hänen oikeutensa tule poljetuksi. Tilanne on yrittäjiä kuormittava. On ymmärrettävää, että ihmetystä aiheuttaa se, miksi toista yrittäjää kohdellaan samalla lomitusalueella eri tavalla kuin toista.

Valiokunta on huolissaan myös siitä palautteesta, mitä osalta lomittajia tulee. Palaute on koskenut työnjohtaja ja lomittajia on jopa irtisanoutunut epäkohtien vuoksi. Tilanne on erittäin huolestuttava, kun pidettyjä ja työnsä osaavia lomittajia lähtee pois.

Koska Mela tekee sopimukset kuntien kanssa lomitusyksiköiden toiminnasta, tulee Melan myös valvoa, että lomitusyksiköt toimivat lomituslain mukaan kaikilta osin ja että yrittäjien saama palvelu ei riipu siitä, kuka hänen asioitaan hoitaa. Samasta syystä Mela ei voi myöskään jättää huomiotta paikallisyksiköissä esiintyviä työnjohdollisia ongelmia.

MTK liitot tekivät kyselyn lomitusalueiden toiminnasta alkuvuodesta 2023. Tulokset olivat joidenkin lomitusyksiköiden osalta hälyttäviä. Kysely tulee uusia tammikuussa 2024 niin, että kysymykset vastaavat vuoden 2023 kysymyksiä. Tällöin pystytään vertaamaan tilanteen kehittymistä. Esitämme myös, että Mela puuttuu

saadun palautteen perusteella esiintyviin epäkohtiin ja velvoittaa alueemme yksiköiden noudattavan yhteisiä sovittuja sääntöjä lomitusten suhteen.

YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLITIikka

Pohjois-Savon Metsävaliokunta

Maakunnallisen metsävaliokunnan muodostavat MTK liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja, Metsänhoitoyhdistyksien puheenjohtajat ja johtajat sekä MTK Metsänomistajien kenttäpäällikkö.

Pohjois-Savon metsävaliokunta kokoontui toimintakaudella 2023 kaksi kertaa. 3.2.2023 pidettiin hybridi -kokous. Kokouksessa esitelmän pitivät Krista Autio, MTK sekä Valte Maaninka, Maanomistajien Arviointikeskus. Kokouksessa myös linjattiin metsäedunvalvonnan painopisteet vuodelle 2023 ja suunniteltiin tulevia vaalipaaneleista

Syksyn kokous oli yhteiskokous Pohjois-Karjalan metsävaliokunnan kanssa. Se pidettiin Maaseutuhotelli Kivennavalla ja kokoukseen oli kutsuttu myös alueen kansanedustajat ja MEP. Ajankohtaiskatsauksen ja keskustelujen lisäksi ohjelmassa oli maastokohde.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2023 toimi Perttu Sirviö ja sihteerinä Seppo Niskanen.

METSÄEDUNVALVONTA 2023

Metsäteollisuus suhdannekuopassa kysynnän hidastuttua

Suomessa toimivalle metsäteollisuudelle maailmankaupan heikentyminen näkyi selvästi. Maailmanmarkkinahinnat laskivat edellisen vuoden huipuista huomattavasti kaikilla tuotteilla, joskin hintojen lasku tasaantui ja kääntyi osin nousuun loppuvuodesta. Tuotantomäärät vähenivät merkittävästi erityisesti loppuvuodesta.

Puukaupassa ja hakkuissa heikompi välivuosi

Puukauppa kävi alkuvuodesta jopa paikoin ennätyskovaa, mutta alkoi hyytymään kesän jälkeen keskimääräistä alhaisemmaksi. Loppuvuoden puun ostojen hiipumisen seurauksena ostomäärät jäivät aiempaa alhaisemmiksi. Yksityismetsien puukaupamäärä oli 32,7 miljoonaa kuutiometriä Metsäteollisuus ry:n jäsentilaston perusteella, jossa oli laskua 7 prosenttia edellisvuodesta.

Hakkuumäärät jäivät keskimääräistä alhaisemmiksi. Vuoden 2023 hakkuumäärä yksityismetsistä oli yhteensä n. 42 miljoonaa kuutiometriä marraskuun loppuun mennessä. Vuoden 2023 markkinahakkuut olivat yhteensä n. 54 miljoonaa kuutiometriä marraskuun loppuun mennessä. Hakkuita vähensi suhdanteen heikkeneminen. Markkinahakkuut olivat noin -8 prosenttia pienemmän verrattuna edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen.

Teollisuuden pystyvarantotasot vaihtelivat vuoden aikana hakkuu- ja ostoajankohtien mukaisesti. Korkeimmillaan pystyvarannot olivat kesäkuussa, jonka jälkeen ne alkoivat laskemaan hiljalleen. Pystyvarannot olivat vielä marraskuussa kuitenkin edellisvuotta korkeammalla tasolla.

Puuraaka-aineen tuonti vakiintui alhaiselle tasolle.

Puun tuonti vakiintunut noin 5 miljoonan kuutiometrin tietämille Venäjän puun tuonnin tippumisen jälkeen. Vuonna 2023 puuta tuodaan LUKEn ennusteen mukaan vajaa 5 miljoonaa kuutiometriä. Tuonnin ennustetaan kuitenkin nousevan 5,4 miljoonaan kuutiometriin vuonna 2024.

Raaka- ja sivutuotepuun tuonti oli 4 miljoonaa kuutiometriä lokakuun loppuun mennessä 2023. Havupuun osuus tuonnista oli noin 1,1 miljoonaa kuutiometriä ja lehtipuun noin 1,3 miljoonaa kuutiometriä. Sahahaketta oli tuotu noin 1,1 miljoonaa kuutiometriä.

Raaka- ja sivutuotepuun vienti Suomesta oli noin 1,6 miljoonaa kuutiometriä lokakuun loppuun mennessä.

Pohjois-Savoon hakkuaikomuksia vuonna 2023 tehtiin lähes 6 miljoonaa kuutiota. Mikäli tuo puutavara hakattaisiin vuoden 2023 LUKEn julkaisemilla keskihintoilla, toisi se kantorahatuloja metsänomistajille noin 275 miljoonaa euroa.

Työtä jäsenten eteen

MTK ja metsänhoitoyhdistykset tekevät monipuolista työtä jäsentensä eteen. Vuosi 2023 oli yksi lähihistorian vilkkaimmista. EU edunvalvonnassa tapahtui paljon, kotimaassa valmistui mm. uusi hallitusohjelma ja puumarkkinoilla metsänomistajille haettiin entistä parempaa asemaa. Jokaisessa kunnassa metsänhoitoyhdistykset olivat monella tapaa jäsentensä tukena ja apuna.

Moni metsäprosessi on vielä EU-koneistossa kesken ja vaikuttaminen eri instituutioihin sekä keskeisiin sidosryhmiin jatkuu niin Suomessa kuin Brysselissäkin. Vuosi 2023 käytännössä minimoitiin EU:n aiheuttamia vahinkoja ja aloitettiin jo valmistautuminen tämän vuoden EU vaaleihin.

Eduskuntavaalien kymmenen teesiä ja uuden hallituksen ohjelmaan vaikuttaminen olivat kotimaan edunvalvonnan keskiössä. Orpon hallitusohjelmaan onnistuttiin hyvällä ja laajalla vaikuttamistyöllä saamaan läpi keskeiset metsänomistajille tärkeät kirjaukset. Hallitusohjelma lupaa, ettei hakkuille tule rajoituksia eikä monimuotoisuuden turvaamisessa yksityismetsissä käytetä pakkokeinoja. Iso kirjaus on myös hallituksen julkilausuma tahto parantaa EU ennakkovaikuttamista.

Maankäyttösektorilla vilkasta

MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten asiantuntijat tukivat maanomistajia sadoissa aurinko- ja tuulivoimahankkeissa. Maanomistajien neuvotteluryhmiä perustettiin ja tarjousten analysoinnissa avustettiin. Metsänomistajia paljon puhuttaneista kelvottoman heikoista lunastuskorvauksista erityisesti sähkönsiirtolinjojen osalta saatiin kirjaus hallitusohjelmaan johtoalueiden lunastuskorvausten nostamisesta ja lunastuslain uudistamisesta. Olimme puolustamassa metsänomistajien ja koko metsäelinkeinon etuja lukuisissa kuntien ja maakuntien kaavoitusprosesseissa ja alueellisten metsäohjelmien valmistelussa sekä kohtuullistamassa hirvikantatavoitteita.

Maailman paras puumarkkinatieto

Vuonna 2023 tehtiin merkittäviä harppauksia markkinaseurannan analysointityökalujen kehittämisessä, www.mtk.fi sivuille. Tämä siksi, koska metsänomistajajärjestö ei voi kilpailulainsäädännön vuoksi antaa puulle tavoitehintoja, vaan jokainen metsänomistaja ja metsänhoitoyhdistys tekee ihan omat johtopäätöksensä. Päätöksenteon tueksi tuotiin aiempaa enemmän tietoa lopputuotemarkkinoista ja esimerkiksi runkohinnoittelusta. Pian niistä saadaan OmaMetsä-palvelun kautta entistä helppokäyttöisempiä niin metsänhoitoyhdistysten asiantuntijoille kuin metsänomistajillekin. Puumarkkinaedunvalvonnan tarpeet kasvavat, kun tarjouksia tehdään yhä useammalla hinnoittelutavalla.

Uudet palvelut

Metsään kohdistuu myös uudenlaista kysyntää. MTK ja metsänhoitoyhdistykset pyrkivät kääntämään kysynnän rahaksi metsänomistajille esimerkiksi luontoarvojen markkinapaikan, www.luontoarvot.fi palvelun kautta, palvelun jatkokehittäminen aloitettiin Sitran rahoituksella vuonna 2023. Metsänhoitoyhdistykset lisäsivät entisestään suojeluneuvontaa ja suojelukohteiden välitystä metsä- ja suojeluviranomaisille toiveiden mukaisesti.

Metkaan valmistautuminen

Vuonna 2023 viimeisteltiin myös uuden METKA järjestelmän käyttöönottoa. Järjestelmä tarjoaa lukuisia mahdollisuuksia metsänomistajille. Metkan myötä monimuotoisuutta merkittävästi lisäävä kulutus palaa tuettavaksi työlajiksi. Ajoimme päättävällä vaikuttamisella läpi senkin, että uuden metkan taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea voidaan myöntää jo viiden vuoden kuluttua aiemmin samalle kohteelle myönnetyn tuen maksamisesta eikä ennakosuunnittelubyrokratiaa enää tarvita.

LIITON HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT 2023

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja: Perttu Sirviö, Iisalmi (mukana johtokunnassa vuodesta 2016, pj: 2022-)

Varapuheenjohtaja: Noora Räsänen, Leppävirta (mukana johtokunnassa vuodesta 2017. vpj. vuodesta 2020-)

Jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä (2021-)

Tiina Korhonen, Vesanto (2021-)

Atte Kiiski, Nilsinä (2023-)

Janne Sirviö, Juankoski (2021-)

Harri Tuomainen, Siilinjärvi (2020-)

Jouko Åkerlund, Vieremä (2016-)

Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi (2022-)

Työvaliokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi. Noora Räsänen, Leppävirta. Toiminnanjohtaja Jari Kauhanen. Järjestöasiantuntija Heini Mämmi, (1.9.2023 asti) aluepäällikkö Sirpa Lintunen 1.9.2023 alkaen.

Maaseutunuorten valiokunta:

Pj. Anni Heiskanen, Sonkajärvi

Vpj. Markus Tenhunen, Pielavesi

Atte Kiiski, Nilsinä

Ida Korhonen, Kaavi

Aku Haatainen, Iisalmi

Johannes Korhonen, Tervo-Vesanto

Janita Riekkinen, Iisalmi

Waltteri Soirio, Suonenjoki

Kaarina Virta, Maaninka

Terri Strohecker, Leppävirta

Krista Autio, Sihteeri

Metsävaliokunta: Perttu Sirviö, Iisalmi, Noora Räsänen, Leppävirta ja toiminnanjohtaja Jari Kauhanen sekä kenttäpäällikkö Seppo Niskanen

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat, MTK-Pohjois-Savon edustajat:

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen elinkeinopolitiikka - ja yrittäjyysvaliokunta

Henrik Kähönen, Juankoski

Aatu Laitinen, Kuopio

Harri Tuomainen, Siilinjärvi

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen osaaminen- ja hyvinvointivaliokunta:

Sirpa Hakkarainen, Kuopio (Juankoski)

Åkerlund Jouko, Vieremä

Kati Partanen, MTK:n johtokunta

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen jäsenpalveluvaliokunta:

Atte Kiiski, Nilsinä

Eija Koponen, Leppävirta
Tuomo Tikkanen, keskusliiton valiokunta

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen kuluttajatyövaliokunta:

Saara Markkanen, Suonenjoki
Harri Tuomainen, Siilinjärvi
Heini Mämmi, Sihteeri

Itä- ja Keski- Suomen MTK- liittojen yhteinen lihavaliokunta:

Janne Sirviö, Kuopio (Juankoski)
Mikko Piippo, Lapinlahti

(Jari Kajan lihanautakerhon pj. 2023 ja nautaverkoston ydinryhmässä)

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen luomuvaiokunta:

Mervi Metros, Kuopio
Tuomo Tikka, Kiuruvesi

Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen yhteinen maitovaiokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen peltokasvivaliokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Tuomo Seppälä, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen erikoiskasvivaliokunta:

Noora Räsänen, Leppävirta
Jari Venäläinen, Kuopio

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Markku Paananen, Keitele
Marjaana Pitkänen, Siilinjärvi, MTK:n valiokunnan varajäsen

Edustajat, MTK:n valtuuskunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Bartje Harmoinen, Kiuruvesi
Jari Kajan, Kuopio (Karttula)
Atte Kiiski, Nilsjä

Varajäsenet:

Noora Räsänen, Leppävirta
Rauno Savolainen, Lapinlahti
Kaarina Virta, Maaninka
Vilma Kuosmanen, Kuopio (Juankoski)

Tilintarkastaja: HT Seppo Koski, varalla Juha Tissari

Toiminnantarkastajat: Eero Kyllönen Kiuruvesi ja Tuula Kuosmanen Nilsjä

Varatoiminnantarkastajat: Hannu Smolander Tuusniemi ja Kaija Röpelinen Sonkajärvi

MTK:N TYÖRYHMÄT JA VALIOKUNNAT

MTK:n johtokunta: Kati Partanen, Iisalmi

Jäsenpalveluvaiokunta: Tuomo Tikkanen, Kiuruvesi

Erikoiskasvivaliokunta: Noora Räsänen, Leppävirta

EDUSTAJAT MUISSA YHTEISÖISSÄ

Järvi-Suomen ilmasto- ja ympäristöohjelman työryhmä: Jari Kauhanen, varalla Heini Mämmi

Pohjois- Savon maakunnan yhteistyöryhmä (MYR): Jari Kauhanen, varalla Seppo Niskanen
Pohjois-Savon Ilmastotiekartta- työryhmä: Jari Kauhanen, varalla Heini Mämmi
Pohjois-Savon liiton alueiden käytön suunnittelutyöryhmä: Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen
Maakuntaliiton aluehallintotyöryhmä: Jari Kauhanen ja varalla Perttu Sirviö
Pohjois-Savon alueellisen maaseutus suunnitelman valmistelu: Heini Mämmi, varalla Katri Kostamo
Pohjois-Savon ELY- Keskuksen maakunnallinen jäteasiain neuvottelukunta: Jari Kauhanen ja varalla Noora Räsänen
ELY-keskuksen tienkäytön suunnitteluryhmä: Jari Kauhanen, Seppo Niskanen ja Pekka Sahlman
Kauppakamarin teollisuusvaliokunta: Perttu Sirviö, varalla Atte Kiiski
Huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopooli aluevastaava: Perttu Sirviö, varalla Jari Kauhanen
C-tuotantotukialueen MTK- liitot: Perttu Sirviö, varalla Noora Räsänen ja Jari Kauhanen
Väre Energia Oy yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen
Savon Voima verkkoyhtiön yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen
Maanomistajien Arviointikeskus Oy: Perttu Sirviö, varalla Bartje Harmoinen
Savonian agrologikoulutuksen neuvottelukunta: Heini Mämmi
Järviseudun/Kallaveden työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Heini Mämmi
Terveystalo työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Heini Mämmi
Pihlajalinna työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Heini Mämmi
Lomitushallinnon yhteistyöryhmä, Sydän-Savo ja Ylä-Savo: Jouko Åkerlund, Heini Mämmi
Kiinteistö Oy Kuopion Kauppatu 40–42: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen
YIT-yhtymä Oy: Jari Kauhanen ja Perttu Sirviö
Kuopion Ravirata Oy: Lassi Heiskanen, varalla Jari Kauhanen
Metsä-Board Oyj ja Neo Industrial Oyj: Atte Kiiski, varalla Tiina Korhonen
Atria Oyj: Jouko Åkerlund, varalla Jari Kauhanen
Kuopion seudun Uusyrityskeskus: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen
Wäläkki Keski-Savon Uusyrityskeskus: Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen
Kuopion Kauppakamari: Jari Kauhanen, varalla Perttu Sirviö
Etujärjestöjohtajat Pohjois-Savossa: Jari Kauhanen
Muki- hanke: Heini Mämmi, Jari Kauhanen

Mavi maataloustukien toimeenpanon työryhmä: Jari Kauhanen
Pohjois-Savon metsänhoitokoulusäätiön valtuuskunta: Kari Olikkainen (valittu 2020) Riikka Hänninen (valittu syksy 2021) ja Jarkko Hyttinen (valittu 2023)
Pohjois-Savon työvoima- ja yrityspalvelu- neuvottelukunta (2022-2024): Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen
Työterveyslaitoksen alueellinen neuvottelukunta (2022-2023): Heini Mämmi
Vesienhoidon yhteistyöryhmä: Jari Kauhanen, varalla Lassi Heiskanen
Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot (2021-2023): Laura Harjunpää, Jouko Åkerlund, varaedustaja Metsänhoitoyhdistyksestä

Hanketoiminta:

MTK-Pohjois-Savo Innostu tiedosta (päätyi 31.6.2023): Jari Kauhanen, varalla Heini Mämmi
Humala kasvuun -hanke, Savonia (1.1.2022-30.6.2024) Noora Räsänen, varalla Johannes Korhonen

TOIMIHENKILÖT 2023

Jari Kauhanen, Toiminnanjohtaja 2014-
Heini Mämmi, kesätyöntekijä, Innostu tiedosta! -hanke 2021, järjestöasiantuntija 2022-
Krista Autio, järjestöasiantuntija 2023-
Susanna Purhonen, toimistos sihteeri 2016-
Anne-Mari Heikkinen, projektipäällikkö, Innostu tiedosta! -hanke 2020-
Sirpa Lintunen, aluepäällikkö 2015–
Noora Räsänen, hanketyöntekijä Muki-hanke 2022-

TILINPÄÄTÖSTIEDOT

Tuloslaskelma (EUR)

	01.01.2023 31.12.2023	01.01.2022 31.12.2022
Varsinainen toiminta		
Koulutus- ja kurssit tuotot	150.00	300.00
Koulutus- ja kurssit kulut		
Muut kulut	-4 055.06	-3 803.00
Koulutus- ja kurssit kulut	-4 055.06	-3 803.00
Koulutus- ja kurssit kulujäämä	-3 905.06	-3 503.00
Tilaus ja ilmoitust tuotot	---	500.00
Tilaus ja ilmoitust kulut		
Muut kulut	---	-591.03
Tilaus ja ilmoitust kulut	---	-591.03
Tilaus ja ilmoitust tuottojäämä	---	-91.03
Henkilöstökulut tuotot	111 897.19	80 905.62
Henkilöstökulut kulut		
Henkilöstökulut	-271 279.64	-211 665.81
Muut kulut	-30 792.81	-18 442.63
Henkilöstökulut kulut	-302 072.45	-230 108.44
Henkilöstökulut kulujäämä	-190 175.26	-149 202.82
Nuorten toiminta tuotot	10 144.00	10 290.04
Nuorten toiminta kulut		
Henkilöstökulut	-18 753.16	-20 435.63
Muut kulut	-25 901.72	-12 455.38
Nuorten toiminta kulut	-44 654.88	-32 891.01
Nuorten toiminta kulujäämä	-34 510.88	-22 600.97
Johto-/valiokunnat kulut		
Henkilöstökulut	-38 606.06	-36 910.33
Muut kulut	-16 448.81	-12 507.61
Johto-/valiokunnat kulut	-55 054.87	-49 417.94
Johto-/valiokunnat kulujäämä	-55 054.87	-49 417.94
Hankkeet tuotot	139 345.67	114 764.74
Hankkeet kulut		
Henkilöstökulut	-97 946.57	-72 416.69
Muut kulut	-43 920.98	-42 348.05
Hankkeet kulut	-141 867.55	-114 764.74
Hankkeet kulujäämä	-2 521.88	---
Hallinto tuotot	81 017.00	63 097.25
Hallinto kulut		
Poistot	-394.37	-119.43
Muut kulut	-185 401.06	-124 737.72
Hallinto kulut	-185 795.43	-124 857.15
Hallinto kulujäämä	-104 778.43	-61 759.90
Varsinainen toiminta	-390 946.38	-286 575.66
Tuottojäämä	-390 946.38	-286 575.66

MTK-Pohjois-Savo ry
Y-tunnus: 0207887-2

Varainhankinta		
Tuotot	308 445.50	318 090.17
Varainhankinta	308 445.50	318 090.17
Tuottojäämä	-82 500.88	31 514.51
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	28 613.98	12 643.52
Kulut	-11.83	-2.94
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	28 602.15	12 640.58
Tuottojäämä	-53 898.73	44 155.09
Tilikauden tulos	-53 898.73	44 155.09
Tilikauden alijäämä	-53 898.73	44 155.09

Tase vastaavaa (EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 183.10	358.30
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 183.10	358.30
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	289 770.36	288 974.23
Sijoitukset yhteensä	289 770.36	288 974.23
Pysyvät vastaavat yhteensä	290 953.46	289 332.53
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	49 184.15	48 955.42
Lainasaamiset	442 273.81	430 941.07
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	491 457.96	479 896.49
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	2 749.39	65 385.04
Siirtosaamiset	50 350.64	45 701.33
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	53 100.03	111 086.37
Rahat ja pankkisaamiset	60 392.65	72 604.90
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	604 950.64	663 587.76
Tase vastaavaa	895 904.10	952 920.29

Tase vastattavaa (EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma		
Sidotut rahastot		
Sidotut rahastot yhteensä	132 448.00	132 448.00
Muut rahastot		
Muut rahastot	454 544.89	454 544.89
Muut rahastot yhteensä	454 544.89	454 544.89
Toimintapääomat		
Edellisten tilikausien ylijäämä	156 208.06	112 052.97
Toimintapääomat yhteensä	156 208.06	112 052.97
Tilikauden alijäämä	-53 898.73	44 155.09
Oma pääoma yhteensä	689 302.22	743 200.95
Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset velat		
Muut velat	148 386.56	142 152.26
Pitkäaikaiset velat yhteensä	148 386.56	142 152.26
Lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot	---	8 704.59
Ostovelat	9 137.43	9 433.34
Muut velat	10 947.74	7 738.50
Siirtovelat	38 130.15	41 690.65
Lyhytaikaiset velat yhteensä	58 215.32	67 567.08
Vieras pääoma yhteensä	206 601.88	209 719.34
Tase vastattavaa	895 904.10	952 920.29

TOIMINNANTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Maataloustuottajain Pohjois-Savon Liitto MTK-Pohjois-Savo ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon 01.01-31.12.2023. Johtokunta on laatinut toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen ja tilinpäätöksen liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty yhdistyksen toimihenkilöiden toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti.

Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää yhdistyksen johtokunnan jäsenille sekä yhdistyksen toimihenkilöille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kuopiossa 25. päivänä maaliskuuta 2024

Eero Kyllönen
toiminnantarkastaja

Tuula Kuosmanen
toiminnantarkastaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

MTK-Pohjois-Savo ry jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut MTK-Pohjois-Savo ry (y-tunnus 0207887-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, ja liitetiedot. Lausuntoni esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat johtokunnan ja toiminnanjohtajan velvollisuudet

Johtokunta ja toiminnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Johtokunta ja toiminnanjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Johtokunta ja toiminnanjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan.

Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko johtokunnan ja toiminnanjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessa ni lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistä, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana. Muut raportointivelvoitteet Muu informaatio Johtokunta ja toiminnanjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatioissa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 25. maaliskuuta 2024

Juha Tissari

KHT, JHT

Toiminnanjohtajan arvio MTK Pohjois-Savon taloudesta ja toiminnasta

MTK Pohjois-Savon tilinpäätös vuodelta 2023 muodostui merkittävästi alijäämiseksi. Alijäämä oli 53 898 euroa. Vuosina 2022-2020 ylijäämää kertyi 218209 euroa, mikä oli tarpeellinen puskuri syntyneelle alijäämälle.

Muutosta aiempiin vuosiin selittää tulojen puolelta, että MTK:n edunvalvontamaksu jäi 10242 euroa pienemmäksi kuin edellisellä vuonna. Tässä suurin tekijä oli, että ns- miinus liitoille jouduttiin antamaan hyvitystä 9236 euroa.

Suurin muutos tulojen ja menojen osalta tapahtui hanketoiminnassa. Innostu Tiedosta hankkeessa tuli budjetoitua suuremmat kulut hankkeen päättymisestä johtuen. Uuden Inka- hankkeen valmistelun ja riskillä aloittamisen kustannukset olivat kaikkiaan -37 500 euroa. Hanke ei yllätyksemme saanut riittävää pisteytystä Pohjois-Karjalan ELY:ssä vaikka Pohjois-Savon ELY:n pisteytys olisi riittänyt myönteiseen päätökseen. Aloituskulut jäivät tappioksemme.

Muut hankkeet, Muovit- kiertoon, Digiä, Tervetuloa järjestöön ja peltokylttikampanja menivät budjetin mukaan. Tervetuloa järjestöön MTK- Säätiön avustus, 40000 euroa siirrettiin tilinpäätöksessä hanke-avustukseksi. Budjetissa se oli avustukset kohdassa. Täten koko hanketoiminnan ero budjettiin oli -42521 euroa.

Toiminnan kustannukset nousivat merkittävästi yleisen hintatason nousun johdosta. Inflaatio oli 2023 6,3 %. Kustannusten nousua ei saatu jäsenmaksutuottojen kautta kompensoitua. Toiminnallisesti vuosi 2023 oli normaalia vilkkaampi.

Osakkeilla ei käyty aktiivista kauppaa. Siksi osakkeiden arvonmuutoksia ei kirjattu tulokseen. Osakkeiden arvonkehitys oli kuitenkin lievästi positiivinen ja rahastosijoituksen arvonkehitys oli merkittävästi positiivinen hieman yli 11000 euroa. Myös liittotilin korkotuotto oli yleisen korkotason nousun johdosta huomattavasti suurempi kuin aiempina vuosina.

Kustannusten hallintaa tehdään Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen yhteistoiminnalla mm. luottamushenkilötilaisuuksien ja valiokunta toimintojen osalta. Myös yhteistyö Pohjois-Savon muiden elinkeinoelämän järjestön kuten Savon yrittäjien kanssa on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Alueen yhdistysten taloudellinen tilanne on pysynyt kohtuullisen vakaana, vaikka jäsenmäärä on vähentynyt ja alan kannattavuus on ollut pitkään heikkoa. Yhdistykset onnistuivat jäsenmaksujen keräämisessä tilojen taloushaasteet huomioiden hyvin.

Nykyresursseilla Liitto on pystynyt toteuttamaan toimintasuunnitelman mukaiset tehtävät ja henkilöresurssit on pystytty säilyttämään järjestötyössä. Hanketoiminnan loppuminen toistaiseksi näkyy myös siinä, että hankehenkilöstöä ei tällä hetkellä ole ja myös toiminnan taso on sen johdosta pienempi MTK:n henkilöstön ostopalvelujen jatkuminen ja liiton toimistosihteeri ostopalveluista luopuminen mahdollistaa oman henkilöstön nykytasolla pitämisen ja kehittämisen. Olemme hakeneet yhdessä MTK- Pohjois-Karjalan kanssa Kannattavuudella Jatkuvuutta- hanketta ja myönteinen päätös mahdollistaisi henkilöresurssit myös hanke-toimintaan. Liiton toimistokulujen pienentämiseksi liitto palaa omaan toimistoon ja järjestää henkilöstöä niin, että liitto voi myös palvella MTK-yhdistyksiä mm. jäsenihteeripalveluja tuottamalla.

MTK-Pohjois-Savon strategiatyö valmistui syksyllä 2022. Strategian mukaisesti olemme maakuntamme vaikutusvaltainen maaseutuelinkeinonharjoittajien etujärjestö. Toimintamme perustuu avoimeen vuorovaikutukseen ja asiantuntemukseen. Toimimme aktiivisessa yhteistyössä muiden maaseudun ja sen elinkeinojen eteen työskentelevien tahojen ja ihmisten kanssa. Hyödynnämme yhteisiä resursseja MTK:n metsälinjan ja alueen metsänhoitoyhdistysten Itä- ja Keski-Suomen alueen MTK- liittojen kanssa.

Olemme mukana Pohjois-Savon ja Järvi-Suomenalueen kehittämishanketoiminnassa. Tavoitteemme on maatiloiden ja maaseutuyritysten kannattavuuden parantaminen ja jatkuvuuden turvaaminen ja yrittäjien hyvinvointi. Puolustamme yksityistä omistusoikeutta ja yrittäjyyttä sekä vahvistamme jäsenistön yhteenkuuluvuutta

Strategian tavoitteena on turvata liiton toiminnantaso ja talous tuleville vuosille. Strategiaa päivitetään toimintaympäristön muutosten johdosta vastamaan muuttunutta tilannetta mm. toimistoratkaisun ja henkilöstön osalta.

Kuopiossa 13.3.2024

Jari Kauhanen

Toiminnanjohtaja

